

PATVIRTINTA

Šiaulių rajono savivaldybės

administracijos direktoriaus 2012 m. birželio 29 d.

įsakymu Nr. A- 836 (8.1)

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS *ekstremaliųjų situacijų valdymo planas*

(Vilniaus g. 263, Šiauliai)

Šiauliai
2012 m.

**ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO
PLANO PATVIRTINIMO**

2012 m. birželio 29 d. Nr. A- 836 (8.1)
Šiauliai

Vadovaudamasis Lietuvos respublikos vietos savivaldos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 55-1049; 2008, Nr. 113-4290) 29 straipsnio 8 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo (Žin., 1998, Nr. 115-3230; 2009, Nr. 159-7270) 14 straipsnio 4 punktu,

t v i r t i n u Šiaulių rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų valdymo planą (pridedamas).

Administracijos direktorius

Kęstutis Lukšas

TURINYS

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Pavadinimas</i>	<i>Psl. Nr.</i>
I.	IVADAS	3-11
1.	Plano turinys	3-6
2.	Plano derinimo lapas	7
3.	Plano tikslinimo-koregavimo lapas	8-10
4.	Plano kopijų (išrašų) paskirstymas	11
II.	BENDROSIOS NUOSTATOS	12-17
1.	Plano tikslas	12
2.	Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos	12-13
3.	Šiaulių rajono charakteristika	14-17
III.	GRESIANČIOS EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS	18
1.	Galimi pavojai Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje	18
2.	Labiausiai tikėtini pavojai atlikus rizikos analizę	18
IV.	PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANČIĄ AR SUSIDARIUSIĄ EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ ORGANIZAVIMAS	19-21
1.	Atsakingo darbuotojo veiksmai, gavus savivaldybės administracijos direktoriaus, savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo (koordinatoriaus) nurodymą perspėti ir informuoti gyventojus, savivaldybėje esančius civilinės saugos sistemos subjektus bei gavus pranešimą apie įvykusią avariją ūkio subjekte, registruotame Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registre	20
2.	Atsakingo darbuotojo veiksmai dėl techninių kliūčių neveikiant perspėjimo ir informavimo sistemai	21
3.	Pasiuntinių, kurie privalo informuoti gyventojus tose gyvenamosiose vietovėse, kuriuose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų išpėjamųjų garsinių priemonių, tvarka	21
V.	INFORMACIJOS APIE EKSTREMALŪJĮ ĮVYKĮ AR SITUACIJĄ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA	21-24
1.	Informacijos gavimas ir perdavimas apie ekstremalųjį įvykį ar situaciją	21-22
	1.1. Informacijos gavimas	22-23
	1.2. Informacijos perdavimas	23-24
2.	Informacijos teikimas gyventojams ekstremaliųjų įvykių ar situacijų metu	24
VI.	GYVENTOJŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS	25-32
1.	Gyventojų evakavimas	25
2.	Gyventojų evakavimo tvarka	25-26
3.	Gyventojų evakavimo punktai, jų paskirtis, struktūra ir uždaviniai	27
	3.1. Gyventojų surinkimo punktas	27-28
	3.2. Tarpinis gyventojų evakavimo punktas	28-29
	3.3. Gyventojų priėmimo punktas	29-30
4.	Galimi evakavimo maršrutai ir kryptys	31-32
5.	Gyventojams evakuoti ekstremaliųjų situacijų atvejais būtinos priemonės ir materialiniai ištekliai	32
6.	Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės	32

VII.	GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ EĮ AR GRESIANČIŲ ARBA SUSIDARIUSIŲ ES VALDYMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS	33-64
1.	Civilinės saugos sistemos parengties lygiai, jų skelbimas ir atšaukimas	34
2.	Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimas ir atšaukimas	34
3.	Savivaldybės ESK ir ESOC aktyvavimas	35
4.	Savivaldybės administracijos bei savivaldybės teritorijoje esančių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmai likviduojant ekstremaliuosius įvykius ar situacijas bendrų veiksmų koordinavimo tvarka	36
4.1.	<i>Pastatų ir statinių gaisrai, gaisrai atvirose teritorijose</i>	36-38
4.2.	<i>Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)</i>	38-42
4.3.	<i>Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai</i>	42-43
4.4.	<i>Pavojų keliantys meteorologiniai reiškiniai</i>	44-47
4.5.	<i>Avarijos hidrotechnikos įrenginiuose, pavojingai aukštas (poplūdis, užtvindymas) arba žemas vandens lygis tvenkiniuose</i>	47-48
4.6.	<i>Autotransporto avarijos</i>	48-50
4.7.	<i>Pavojingi radiniai</i>	50-51
4.8.	<i>Gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkiai (enzootijos, epizootijos)</i>	52-53
4.9.	<i>Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sutrikimai, avarijos</i>	54
5.	Dalyvavimas valdant valstybinio lygio ES	55-58
6.	Savivaldybės administracijos ir jos padalinių veiklos tęstinumo užtikrinimas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms	59
7.	Materialinių išteklių telkimas ekstremaliųjų situacijų atvejais	59-61
8.	Sanitarinio švarinimo organizavimas	61-63
9.	Užterštos technikos ir aplinkos nukenksminimas	63-64
VIII.	PAGALBOS TEIKIMO NUKENTĖJUSIEMS GYVENTOJAMS EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ IR SITUACIJŲ METU ORGANIZAVIMAS	64-66
1.	Nukentėjusiųjų apgyvendinimas	64
2.	Aprūpinimas pirmosios būtinybės priemonėmis ir maitinimo organizavimas	64
3.	Medicininė pagalba	65
4.	Socialinė ir finansinė pagalba	65-66
5.	Psichologinė pagalba	66
6.	Švietimo paslaugos	66
IX.	VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMŲ ORGANIZAVIMAS	66-68
1.	Civilinės saugos sistemos pajėgų, atsakingų už viešosios tvarkos palaikymą, veiksmai įvykus ekstremaliajam įvykiui, susidarius ekstremaliajai situacijai	67-68
2.	Materialiniai ir žmogiškieji ištekliai viešajai tvarkai palaikyti	68
X.	PRIVALOMŲJŲ DARBŲ ORGANIZAVIMAS	68-70
XI.	EĮ ir ES METU NUTRAUKTŲ KOMUNALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO ATNAUJINIMO IR KITŲ BŪTINIAUSIŲ GYVENIMO (VEIKLOS) SĄLYGŲ ATKŪRIMO ORGANIZAVIMAS	70-71

XII.	GYVENTOJŲ, ŽUVUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU, LAIDOJIMO ORGANIZAVIMAS	72
XIII.	ŽALOS ĮVERTINIMAS IR JOS KOMPENSAVIMAS	73-74
XIV.	PLANO PRIEDAI	nuo 75 psl.
1.	Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė	
2.	Civilinės saugos sistemos pajėgų, valstybinės priežiūros ir suinteresuotų institucijų, savivaldybės ESK, ESOC, gretimų savivaldybių ESK, ESOC kontaktiniai duomenys	
3.	Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisija ir nuostatai	
4.	Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro sudėtis ir nuostatai	
5.	Savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisijos sudėtis ir nuostatai	
6.	Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo „Dėl keitimosi informacija apie I, EĮ ar ES Šiaulių rajono savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“ kopija.	
7.	Savivaldybės struktūrinių padalinių ir darbuotojų, kurių veiklos tęstinumas būtinas, esant ES, sąrašas	
8.	Savivaldybės bendrojo, ikimokyklinio ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų sąrašas	
9.	Įmonių, žemės ūkio bendrovių, ūkininkų ūkių, kurie gamina ir prekiauja maisto ir žemės ūkio produktais sąrašas	
10.	Pirminės asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių sąrašas	
11.	Socialinės ir socialinės globos paslaugas paslaugų įstaigų teikiančių įstaigų, sąrašas	
12.	Geležinkelio stočių sąrašas	
13.	Įstaigų atliekančių dezinfekciją sąrašas	
14.	Padidinto gaisringumo miškų masyvų sąrašas	
15.	Vandens tvenkinių suvestinė	
16.	Pavojingų objektų sąrašas	
17.	Degalinių sąrašas	
18.	Technikos nukenksminimo punktų (TNP) sąrašas	
19.	Atliekų priėmimo punktų sąrašas	
20.	Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemų sąrašas	
21.	Pasiuntinių, kurie privalo informuoti gyventojus tose gyvenamosiose vietovėse, kuriuose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų įspėjamųjų garsinių priemonių, sąrašas	
22.	Gyventojų evakavimas, kolektyvinės apsaugos statiniai, gyventojų evakavimo punktų sąrašas	
23.	Savivaldybės teritorijoje esančių parduotuvių, valgyklų ar kitų vietų, kuriuose gali būti paskirstomos (tiekiamos) prekės bei numatytas maitinimas, sąrašas	
24.	Maisto produktus gaminančių ir tiekiančių įmonių sąrašas	
25.	Vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašas	
26.	Šiaulių rajono ūkio subjektų, įstaigų, organizacijų turima transporto priemonių, kuriomis būtų galima evakuoti gyventojus, suvestinė	
27.	Šiaulių rajono savivaldybės ūkio subjektų autotransporto suvestinė	
28.	Alternatyvių gyventojų aprūpinimo vandeniu, įvykus vandentiekio avarijai, šaltinių sąrašas	
29.	Šiaulių rajono savivaldybės juodligės židinių duomenys	
30.	Pranešimų formos ES-1, ES-2, ES-3	

31.	Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją tarp rajono civilinės saugos sistemos pajėgų ir suinteresuotų institucijų schema
32.	Informacijos apie EĮ ar ES priėmimo-perdavimo Šiaulių APGV, PAGD prie VRM schema
33.	Tarpusavio pagalbos teikimo ES atvejais sutarčių ir planų kopijos tarp gretimų savivaldybių
	Su Joniškio rajono savivaldybe
	Su Telšių rajono savivaldybe
	Su Radviliškio rajono savivaldybe
	Su Pakruojo rajono savivaldybe
	Su Šiaulių miesto savivaldybė
	Su Kelmės rajono savivaldybe
	Su Akmenės rajono savivaldybe
34.	Pagalbos teikimo sutarčių su rajono ūkio subjektais dėl materialinių išteklių teikimo ir avarijos likvidacijos ES atveju, kopijos:
35.	Žemėlapiai:
	Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje savivaldybei ir valstybei svarbūs subjektai
	Galimos evakavimo kryptys ir maršrutai
	Savivaldybės valdoma, naudojama ir disponuojama valstybinė žemė, kur galima būtų laidoti žuvusius ES metu neatpažintus asmenis
36.	Šiaulių rajono savivaldybės užkrečiamų ligų ir kontrolės organizavimo priemonių planas 2016-2018 m.

3. Plano tikslinimo-koregavimo lapas.

Eil. Nr.	Tikslinta			Tikslinimo data	Vardas, pavardė, parašas
	Plano skyrius	Plano dalis	Tikslintos dalies pavadinimas		
1.	XIV	22	Kolektyvinės apsaugos sąrašas	2013 m. 10-11 mėn.	Jonas Kiriliauskas
2.	XIV	5	Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija.		
3.	XIV				
4.	XIV	1	Pavojų ir galimų ekstremalių situacijų rizikos analizė.		
5.	XIV	4	ESOC sudėtis		
6.	XIV	3	ESK sudėtis	2014 m. 05-09 mėn.	Jonas Kiriliauskas
7.	XIV	1	Pavojų ir galimų ekstremalių situacijų rizikos analizė.		
8.	XIV	5	Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija.		
9.	XIV	22	Kolektyvinės apsaugos sąrašas		
10.	XIV	36	Šiaulių rajono pasirengimo gripo pandemijai planas		
11.	XIV	3	ESK sudėtis	2015 m. 05-10 mėn.	Jonas Kiriliauskas
12.	XIV	4	ESOC sudėtis		
13.	XIV	5	Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija		
14.	XIV	4	ESOC sudėtis	2016 m. 09-11 mėn.	Jonas Kiriliauskas
15.	XIV	1	Pavojų ir galimų ekstremalių situacijų rizikos analizė.		
16.	XIV	33	Tarpusavio pagalbos su kitomis savivaldybėmis planų priedai		
17.	VII	4.6	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai		
		4.7	Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sutrikimai, avarijos		
		4.8	Avarijos hidrotechniniuose įrenginiuose, pavojingai aukštas (poplūdis, užtvindymas) arba žemas vandens lygis tvenkiniuose		
18.	II	4.9	Automobilių transporto avarijos		
		3	Šiaulių rajono charakteristika		
19.	XIV	3, 4, 5	Patikslintos ESK, ESOC, Evakavimo komisijos sudėtys	2017 m. 02-06 mėn.	Jonas Kiriliauskas
20.	XIV	1	Peržiūrėta ir patikslinta galimų pavojų ir ES rizikos analizė	07-09 mėn.	
	III VII	4	Pagal pakoreguotą pavojų rizikos analizę papildyta ES valdymo plano tekstinė dalis		

21.	VII	5	Savivaldybės ES valdymo planas papildytas veiksmais valstybinio lygio ES atvejais	08-09 mėn.	
22.	II	3	Patikslintas savivaldybės gyventojų skaičius	09 mėn.	
23.	XIV	4	Pakeisti ESOC nuostatai	2018-03-22	
24.	XIV	3	Pakeista ESK sudėtis	11-02	
25.	XIV	3	Pakeista ESK sudėtis	2019-07-11	
26.	XIV	7	Pakeisti nebedirbantys darbuotojai	07-20	
27.	XIV	8	Pakeistas ugdymo įstaigų sąrašas	09-05	
28.	XIV	20	Papildytas GPS sąrašas	10-01	
29.	XIV	4	Pakeista ESOC sudėtis	10-01	
30.	XIV	21	Pakeistas priedas	10-01	

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

4. Plano kopijų (išrašų, patikslintos informacijos) paskirstymas

Įstaigos pavadinimas	Pateikimo būdas	Pateikimo data	Pareigos, vardas, pavardė, parašas
Šiaulių apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba	Plano kopija	2012-06-30	Vyr. specialistas Jonas Kiriliauskas
	Patikslintas informacija	2013 m. 11 mėn.	
	-,-	2014 m. 9 mėn.	
	-,-	2015 m. 10 mėn.	
	-,-	2016 m. 11 mėn.	
	-,-	2017 m. 6 ir 9 mėn.	
VŠĮ Šiaulių rajono savivaldybės PSPC	Plano kopija	2012-06-30	Vyr. specialistas Jonas Kiriliauskas
VŠĮ Kuršėnų ligoninė	Plano kopija	2013-01-15	Vyr. specialistas Jonas Kiriliauskas

II. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Plano tikslas

Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane (toliau – Planas) nustatyti būdingiausi pavojai (ekstremalieji įvykiai ar situacijos), jų keliamas rizikos lygis, numatyti pagrindiniai šių pavojų valdymo elementai, gyventojų apsaugos priemonių organizavimas ir sukaupti duomenys apie turimus išteklius, kurie būtų panaudoti prognozuojamų nelaimių atvejais.

Plano tikslas – padėti Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriui, savivaldybės ESK ir rajono savivaldybės ESOC organizuoti ir koordinuoti gresiančių ar susidariusių ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

2. Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos

Ekstremalioji situacija (ES) – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

Ekstremalusis įvykis (EI) – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliosios situacijos židinys – vieta, kurioje įvyko įvykis ar ekstremalusis įvykis, ir teritorija, apimanti didžiausio pavojaus sritį apie tų įvykių vietą, kurioje gresia įvykio ar ekstremaliojo įvykio veiksmų pavojai ten esančių gyventojų sveikatai ir (ar) gyvybei, turtui ir (ar) aplinkai.

Įvykis – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliųjų situacijų komisija (ESK) – iš valstybės politikų, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, profesinės karo tarnybos karių sudaroma nuolatinė komisija, koordinuojanti ekstremaliųjų situacijų prevenciją, valdymą, likvidavimą ir padarinių šalinimą.

Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (ESOC) – iš valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, ūkio subjektų darbuotojų sudaromas organas, vykdamas ekstremaliųjų situacijų prevenciją, užtikrinantis Ekstremaliųjų situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą, organizuojantis ir koordinuojantis įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimą, padarinių šalinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą.

Gelbėjimo darbų vadovas – civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremaliosios situacijos židinyje vadovaujantis gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniems darbams, taip pat įvykio, ekstremaliojo įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbams.

Gelbėjimo darbai – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

Neatidėliotini darbai – veiksmai, užtikrinantys gelbėjimo, paieškos darbų vykdymą, turto išsaugojimą, sanitarinį švarinimą ir būtinausių gyvenimo sąlygų atkūrimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu.

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Kolektyvinės apsaugos statinys (KAS) – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Slėptuvė – specialiosios paskirties statinys arba specialiai įrengta patalpa gyventojams, kurie užtikrina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų ar karo metu, apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Materialiniai ištekliai – nekilnojamasis turtas, transporto priemonės, statybinės medžiagos ir kiti ištekliai, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti.

Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistema (GPIS) – visuma organizacinių ir techninių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti garsinio perspėjamojo civilinės saugos signalo davimą ir (ar) informacijos apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus perdavimą gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams.

Trumpiniai:

PAGD prie VRM – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos;

Šiaulių APGV – Šiaulių apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba;

Šiaulių rajono PT – Šiaulių rajono priešgaisrinė tarnyba;

CS – civilinė sauga.

3. Šiaulių rajono charakteristika

Šiaulių rajonas yra Šiaulių apskrities administracinis vienetas, per gyventojų tiesiogiai išrinktą savivaldybės tarybą ir vykdomąsias institucijas – savivaldybės tarybą ir merą – laisvai ir savarankiškai pagal Lietuvos Respublikos konstituciją ir įstatymus tvarkantis vietos bendruomenės teises ir funkcijas.

Šiaulių rajonas yra Lietuvos šiaurės vakarų dalyje – Rytų Europos lygumos pakraštyje, Lietuvos vidurio žemumoje. Šiaulių rajono savivaldybės teritorija glaudžiu žiedu juosia Šiaulių miestą. Šiaulių rajonas ribojasi su kitais 6 administraciniais vienetais: iš šiaurės vakarų – Akmenės, iš šiaurės rytų – Joniškio, iš vakarų – Telšių, iš pietvakarių – Kelmės, iš pietryčių – Radviliškio, iš rytų – Pakruojo rajonais. Šiaulių rajone susikerta 3 fizinių – geografinių rajonų ribos – Rytų Žemaitijos plynaukštės Žemaičių aukštumos šlaito, Ventos vidurupio žemumos ir Mūšos – Nemunėlio žemumos ribos. Nors čia vyrauja žemumos, fiziniu– geografiniu požiūriu Šiaulių rajonas gana įvairus – nuo kalvoto iki banguotų lygumų. Aukščiausia rajono vieta – netoli Bubių esantis Girnikų kalnas – 183,4 m, žemiausia – Šakynos žemuma – 82 m virš jūros lygio.

Šiaulių rajono savivaldybės plotas – 1807 kvadratinų kilometrų ir sudaro 2,77 proc. Lietuvos teritorijos. Šiaulių rajono teritorija suskirstyta į 11 seniūnijų: Bubiai, Ginkūnai, Gruzdžiai, Kairiai, Kuršėnų kaimiškoji, Kuršėnų miesto, Kužiai, Meškuičiai, Raudėnai, Šakynos, Šiaulių kaimiškoji. Šiaulių rajono teritorijoje vyraujančios žemumos yra tinkamos žemdirbystei, todėl čia gausu žemės ūkio bei jo produktų perdirbimo įmonių. Yra ir laisvų žemės plotų, tinkamų verslo plėtrai, su netoliese esančiomis komunikacijomis (dujotiekiu, elektros bei vandentiekio magistraliniais tinklais). Šiaulių rajone bei Šiaulių mieste sukurtas verslui reikalingų įstaigų tinklas (bankai, draudimo kompanijos, interneto paslaugų bei vertimų biurai, darbo biržos padaliniai).

2019 m. pradžioje Šiaulių rajone buvo 41 505 gyventojai, iš kurių: kaime 29 977; vaikai iki 7 metų amžiaus – 3004; 8-17 metų amžiaus – 4332; 18-65 metų amžiaus – 25900; virš 65 metų amžiaus -8274.

Vakarinėje rajono dalyje gyvena pietų žemaičiai varniškiai, o didžiojoje dalyje – vakarų aukštaičiai šiauliškiai.

Vienintelis Šiaulių rajono miestas – Kuršėnai, turintis **11 528** gyventojų, yra puodžių ir senųjų amatų sostinė, su čia įkurtu Tautodailės ir amatų centru, turtingu Kalendorių muziejumi, tradiciniais tarptautiniais kultūriniais renginiais. Miestas yra 25 km nuo Šiaulių, abipus Ventos prie Šiaulių – Palangos plento ir prie svarbios geležinkelio atšakos į Vilnių, Klaipėdą ir Mažeikius. Miesto plotas – 1567,46 ha.

Didesni miesteliai: Gruzdžiai, Meškuičiai, Kužiai, Kairiai, Šakyna, Kurtuvėnai, Bazilionai.

Stambesnės gyvenvietės: Ginkūnai, Aukštelkė, Bubiai, Raudėnai, Verbūnai, Naisiai, Bridai.
Šiaulių rajone yra 579 kaimai.

Šiaulių rajone yra 11 seniūnijų:

Eil. nr.	Seniūnija	Adresas ir kontaktiniai duomenys	Gyventojų skaičius
1.	Bubių	Šilojų g. 1, Bubiai, tel.: (8 41) 38 87 50 / 38 86 84, vytautas.slabys@siauliuraj.lt	3382
2.	Ginkūnų	Žemių g. 9, Ginkūnai, tel.: (8 41) 50 70 25 / 50 70 26, vilija.kvasiene@siauliuraj.lt	3123
3.	Gruzdžių	J. Šliūpo g. 2, Gruzdžiai, tel.: (8 41) 37 23 47 / 37 22 35, nijole.bagdonaviciene@siauliuraj.lt	2230
4.	Kairių	Plento g. 2, Kairiai, tel.: (8 41) 37 41 69 / 37 41 80, arturas.sulcius@siauliuraj.lt	3353
5.	Kuršėnų kaimiškoji	V. Dambrausko g. 17, Kuršėnai, tel.: (8 41) 58 14 40 / 50 80 71, edita.mileikiene@siauliuraj.lt	3910
6.	Kuršėnų miesto	J. Basanavičiaus g. 5, Kuršėnai, tel.: (8 421) 58 16 44 / 58 26 02, vytautas.gedmontas@siauliuraj.lt	11 528
7.	Kužių	Vilties g. 2, Kužiai, tel.: (8 41) 37 54 41 / 37 53 33 jolanda.rudaviciene@siauliuraj.lt	3576
8.	Meškuičių	Šiaulių g. 15, Meškuičiai, tel.: (8 41) 37 06 33 / 37 05 45, jolanta.baskiene@siauliuraj.lt	1993
9.	Raudėnų	Tryškių g. 6, Raudėnai, tel.: (8-41) 37 66 25 / 37 66 15, antanas.venckus@siauliuraj.lt	1152
10.	Šakynos	Šiaulių g. 18, Šakyna, tel.: (8-41) 37 76 36, arturas.zilinskas@siauliuraj.lt	1280
11.	Šiaulių kaimiškoji	Vilniaus g. 324, Vijolių k., tel.: (8 41) 59 66 92 / 59 66 93, jonas.obrikas@siauliuraj.lt	8086

Bendrojo lavinimo, ugdymo ir kitos įstaigos. Šiaulių rajone 2019-09 mėn. yra 21 bendrojo lavinimo mokykla. Iš jų: 4 – gimnazijos, 17 – pagrindinės, 1 – specialioji, 1 – suaugusiųjų ir jaunimo centras, 1 – pradinė. Rajone veikia 1 profesinio rengimo mokykla. Taip pat yra 9 ugdymo įstaigos (lopšeliai-darželiai).

Rajone veikia popamokinio ugdymo įstaigos: Kuršėnų meno mokykla ir Kuršėnų sporto mokykla.

Rajono savivaldybės teritorijoje esančių bendrojo lavinimo ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 8.**

Gydymo, profilaktikos ir socialinės įstaigos. Šiaulių rajone yra 2 sveikatos priežiūros įstaigos: VšĮ Kuršėnų ligoninė ir Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras. Pastarosios sudėtyje yra: poliklinika, 4 ambulatorijos, 16 medicinos punktų. Rajono savivaldybės teritorijoje esančių pirminių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų, vaistinių sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 10.** Viena iš didžiausių socialinių įstaigų yra Aukštelkės socialinės globos namai (Šiaulių kaim. seniūnija Aukštelės k.). Kitos: Šiaulių rajono socialinių paslaugų centras, Kuršėnų sutrikusio intelekto suaugusių dienos centras, Kuršėnų vaikų globos namai. Rajono savivaldybės teritorijoje esančių socialinių paslaugų įstaigų, visuomeninių organizacijų, užsiimančių socialine rūpyba, sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 11.**

Svarbiausi ūkio subjektai. UAB „Kuršėnų vandenys“, Valstybinė miškų urėdija Kuršėnų regioninis padalinys, AB Šiaulių kelių tarnyba Šiaurės vakarų regionas Šiaulių kelių tarnyba, UAB „Kuršėnų autobusų parkas“, UAB „Verbūnų duona“, UAB „Medingė“, UAB „Kuršėnų komunalinis ūkis“, UAB „Agrokonzernas“, Ginkūnų agrofirma, Kuršėnų ir Verbūnų žemės ūkio bendrovės ir kt. smulkesnės įmonės.

Šiluma. Šiaulių rajono gyventojams ir ūkio subjektams, kitoms įstaigoms šilumą tiekia UAB „Šiaulių energija“. Centralizuotu šildymo tiekimu naudojasi 1541 gyventojas (67 namai: iš jų 502 butai) ir 76 ūkio subjektai, kitos įstaigos (36 administraciniai pastatai).

Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas. Pagrindinė Šiaulių rajono savivaldybės teritoriją aptarnaujanti vandens tiekimo įmonė yra UAB „Kuršėnų vandenys“.

Bendrovės aptarnaujamoje teritorijoje gyvena 18 244 gyventojai. Centralizuotu vandentiekiu naudojasi 10 489 gyventojai, nuotekų tvarkymo paslauga – 7 650.

Atliekų tvarkymas. Komunalines atliekas rajone surenka UAB „Švarinta“ ir UAB „Kuršėnų komunalinis ūkis“ specialiomis mašinomis ir jas veža į Aukštakių sąvartyną Šiaulių rajone. Rajono savivaldybėje esančių atliekų priėmimo punktai nurodyti plano **PRIEDE Nr. 22**.

Gamtinės dujos. Dujotekis iš Klaipėdos iki Lapkasių k. (Kuršėnų) (Kuršėnų kaimiškoji seniūnija). Vamzdyno diametras 720 mm, 0,8–1 m. gylyje, aukšto spaudimo, darbinis slėgis 45–60 atm., apsauginė zona 30 m į abi puses. Panevėžis – Klaipėda kerta rajoną iš rytų į vakarus, t. p.

Dujotiekis teikia dujas Kuršėnų miesto ir kitų miestelių gyventojams bei įstaigoms ir organizacijoms.

Žemės ūkis. Rajono teritorijoje esanti žemė yra žemės ūkio paskirties žemė. Rajone registruota 18 žemės ūkio bendrovių, 2250 ūkininkų (pagal registrą), žemės nuosavybė atstatyta apie 8000 žemės savininkų, didžiųjų ūkininkų (virš 50 ha) – 83. Virš 500 ha – 2. Rajono savivaldybėje esančių žemės ūkio bendrovių sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 11**.

Miškai.

Miškingumas 34,7 proc., didžiausi Gruzdžių, Gubernijos, Gulbinų ir Rėkyvos miškai. Šiaulių rajonas turtingas medžioklės ūkiui tinkamais miškais.

VĮ Kuršėnų miškų urėdijos administruojamas plotas suskirstytas į 7 girininkijas, jose 18 eiguvų, iš jų 7 priskirtos girininkų pavaduotojams, 8 - eiguliams. Šiuo metu urėdijoje dirba 55 darbuotojai, iš jų 39 specialistai, be to yra medelynas.

VĮ Šiaulių miškų urėdija. Joje yra 43 500 ha miškų, iš jų 27 000 ha valstybinės reikšmės miškų. Lietuvos miškingumas – 33,3 proc, Šiaulių miškų urėdijos teritorijos miškingumas – 36,5 proc. Urėdijos miškai išsidėstę keturių rajonų savivaldybių teritorijoje: Šiaulių – 78 proc., Kelmės – 19 proc., Radviliškio – 3 proc. ir Joniškio - tik 92 ha. Urėdijos teritorijos plotas suskirstytas į septynias girininkijas: Šiaulių, Lukšių, Kurtuvėnų, Gruzdžių, Vanagių (Kelmės r.), Rėkyvos ir Meškuičių. Urėdijos miškuose vyrauja beržynai - 37 proc. Eglynų yra - 33 proc., pušynų – 18 proc. drebulynų – 6 proc. juodalksnynų – 3 proc., baltalksnynų – 2 proc. visų urėdijos miškų ploto. Kietųjų lapuočių medynų yra labai nedaug – tik 1 proc. Šiaulių miškų urėdijos Vainagių medelyne auginama 4 mln. Sodinukų Kasmet Šiaulių miškininkai atkuria apie 400 ha kirtaviečių, naujų miškų įveisia – apie 20 ha.

Rajono savivaldybės teritorijoje padidinto gaisringumo miškų masyvų sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 14**.

Durpynai. Raudėnų seniūnijoje Luinių km. esantis Tyrelio durpynas (310 ha) eksploatuojamas.

Nacionaliniai parkai ir rezervatai. Kurtuvėnų regioninis parkas, Ventos regioninis parkas (dalis), Rėkyvos botaninis–zoologinis, Tyrulių botaninis–zoologinis, Vijolių entomologinis draustinis. Paukščių apsaugai 2004 metais įsteigtas Gubernijos miško biosferos poligonas. Poligone saugomas mažasis erelis rėksnys. Varputėnų geomorfologinis draustinis.

Geležinkeliai. Šiauliai–Radviliškis – 10 km, Šiauliai–Klaipėda – 32 km. Šiauliai – Mažeikiai – 30 km. Šiais geležinkeliais vežami įvairūs kroviniai, jų tarpe ir pavojingi, taip pat vežami keleiviai. Rajono savivaldybės teritorijoje esančių geležinkelio stočių skaičiuotė pateikta plano **PRIEDE Nr. 12.**

Keliai.

Krašto keliai: Kuršėnai – Šiauliai 22 km; Šiauliai – Šakyna per Gruzdžius - 29 km; Šiauliai–Joniškis – 30 km; Šiauliai - Kelmė – 15 km; Šiauliai – Radviliškis 18 km.

Rajono pagrindiniai keliai: Kuršėnai–Aukštelkė – 20 km; Kuršėnai–Dirvonėnai – 10 km; Kuršėnai – Šakyna 29 km.; Kužiai - Gruzdžiai – 12 km; Dirbonėnai - Raudėnai – 8 km; Šiupyčiai – Gruzdžiai 15,4 km; Kuršėnai - Gilvyčiai – 11 km. ir kitos mažesnės rajono kelių atkarpos.

Rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 31.**

Vidaus vandenys.

Šiaulių rajono žemėmis teka upės Venta (41,7 km) ir Dubysa (17,2 km). Šiaulių rajone yra gana tankus upių ir upelių tinklas. Natūraliomis ir melioratorių tiesintomis vagomis per Šiaulių rajoną teka 35 upės, kurių bendras ilgis – 474,4 km. Tyvuliuoja 27 natūralūs ežerai, yra 51 dirbtinis tvenkinys, veikia karpus auginantis žuvininkystės ūkis. Daugelio ežerų ir tvenkinių pakrantės mėgstamos poilsiautojų. Didžiausias vandens telkinys – beveik Šiaulių mieste telkšantis, vienas didžiausių šalyje Rėkyvos ežeras. Kiti ežerai daug mažesni: Gudelių, Paežerių, Kairių, Bijotės.

Tiltai per Ventos upę: Kuršėnuose automobilių ir geležinkelio tiltas, Šilėnuose (Kuršėnų kaimiškoji seniūnija).

Tiltas per Dubysą: už Šiaulių.

Tiltas per Žižmą prie Raganių.

Tiltas per Ringuvą, ties Gedinčiais.

Kitų upių tiltai daugiausia pralaidų tipo.

Rajone yra tvenkiniai:

Rajono savivaldybės teritorijoje esančių vandens tvenkinių suvestinė pateikta plano **PRIEDE Nr. 15.**

Elektros energija. Per Šiaulių rajoną eina aukštos įtampos (35 ir 110 kW) elektros linijos. 100 kW elektros perdavimo linija Šiaulių rajoną kerta iš vakarų į rytus ir eina tokiu maršrutu Rekyva–Kužiai–Kuršėnai–Raudėnai. 35 kW elektros perdavimo linija Šiaulių rajoną kerta iš pietų į šiaurę ir eina tokiu maršrutu Šeduva–Rozalimas–Pakruojis–Petrašiūnai.

Paveldas. Šiaulių rajone yra per 470 kultūros paveldo objektai. Patys didžiausi ir vertingiausi:

- Kuršėnų dvaras ir parkas su jam priklausančiais statiniais;
- Kurtuvėnų dvaro sodyba;
- Kryžių kalnas;
- Sereikų koplyčia, Smilgių cerkvė;
- Šakynos, Bazilionų, Raudėnų bažnyčios.

III. GRESIANČIOS EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS

1. Galimi pavojai Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje

Pavojai ir ekstremalieji įvykiai, kurie galėtų sukelti Šiaulių savivaldybės lygio ES šie:

– **gamtinio pobūdžio** – pavojingi, stichiniai ir katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai, žmonių ir gyvūnų užkrečiamosios ligos;

– **techninio pobūdžio** – transporto įvykiai, susiję su automobilių kelių eismu ir įvykiais vežant pavojingą krovinį, avarijos ar incidentai įmonėse, turinčiose pavojingas medžiagas, avarijos ir sutrikimai energetikos sistemoje, hidrotechnikos statinio avarijos, komunalinių sistemų avarija, kibernetinės atakos ir kiti ryšių paslaugų teikimo vartotojams sutrikimai;

– **ekologinio pobūdžio** – aplinkos komponentų tarša naftos produktais, kitomis cheminėmis ir radioaktyviomis medžiagomis, meteo reiškiniai sukelti miškų ir durpynų gaisrai;

– **socialinio pobūdžio** – pabėgėlių srautai, visuomenės neramumai, riaušės, organizuota nusikalstama veikla;

– **kiti ekstremalieji įvykiai** – pastatų ir statinių griūtys, gaisrai ir gaisrai atvirose teritorijose, teroristiniai išpuoliai, pavojingi radiniai, žmonių žūtys vandens telkiniuose, pavojus sunaikinti kultūros vertybę.

2. Labiausiai tikėtini pavojai atlikus rizikos analizę

Patikslinus rajono savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę (**PRIEDAS Nr. 1**) nustatyta, Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje didžiausi rizikos (pavojų) šaltiniai pagal jų rizikos lygį yra:

Eil. Nr.	Pavojaus pavadinimas	Bendras rizikos balas
Labai didelis rizikos lygis		
1	Pastatų ir statinių gaisrai	40 balų
Didelis rizikos lygis		
1.	Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)	36 balai
2.	Gaisrai atvirose teritorijose	35 balai
3.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	34 balai
4.	Labai stiprus ar stiprus vėjas (škvalas, viesulas, uraganas)	32 balai
5.	Labai smarkus ar smarkus lietus ir mišrūs krituliai, lijundra, sudėtinis apšalas, plikledis, šlapio sniego apdrebą	
6.	Avarijos hidrotechnikos įrenginiuose, pavojingai aukštas (poplūdis, užtvindymas) arba žemas vandens lygis tvenkiniuose	
7.	Labai smarki ar smarki audra (vėjas, perkūnija, kruša, lietus)	
8.	Automobilių transporto avarijos	30 balų
9.	Pavojingi radiniai	
10.	Gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkiai (enzootijos, epizootijos)	30 balų
11.	Labai smarkus ar smarkus snygis, pūga	28 balai
12.	Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sutrikimai, avarijos	

IV. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANČIĄ AR SUSIDARIUSIĄ EKSTREMALIAJĄ SITUACIJĄ ORGANIZAVIMAS

Gyventojų, valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų darbuotojų informavimas apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją (įvykį) yra vienas svarbiausių civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos uždavinių. Lietuvos Respublikoje yra nustatyti aštuoni civilinės saugos signalai (*Žin., 2010, Nr. 80-4202*), t. y.:

Įspėjamasis garsinis signalas – „**Dėmesio visiems**“

Įspėjamieji balsu skelbiami signalai: „**Cheminis pavojus**“ / „**Radiacinis pavojus**“ / „**Katastrofinis užtvindymas**“ / „**Potvynio pavojus**“ / „**Uragano pavojus**“ / „**Oro pavojus**“ / „**Perspėjimo sistemos patikrinimas**“.

Gyventojams perspėti apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją (įvykį) naudojama perspėjimo sistema, o informacija ir rekomendacijos perduodamos per Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją, kitus transliuotojus (rajono savivaldybės teritorijoje girdimas regionines radijo ir televizijų stotis **PRIEDAS Nr. 24**), su kuriais pasirašytos bendradarbiavimo sutartys dėl gyventojų informavimo ekstremaliųjų situacijų (įvykių) atvejais, taip pat ir per elektros sirenas.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje yra 3 centralizuoto valdymo ir 3 vietinio valdymo elektros sirenos. Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemų sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 23**).

Valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų perspėjimas ir informavimas vykdomas naudojant viešųjų ryšių tinklus, specialios paskirties tinklus, taip pat ir civilinės saugos sistemos subjektų turimus žinybinius ryšių tinklus ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose nustatyta tvarka.

Tiesioginį gyventojų ir civilinės saugos sistemos subjektų perspėjimą ir informavimą vykdo:

valstybės lygiu – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento Civilinės saugos valdybos Situacijų koordinavimo skyrius;

savivaldybių lygiu – savivaldybių administracijų direktorių sprendimu, suderintu su apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos ir jos struktūrinių padalinių, kitų civilinės saugos sistemos subjektų vadovais, šių vadovų įgalioti struktūriniai padaliniai ar darbuotojai.

Sprendimą dėl gyventojų ir civilinės saugos sistemos subjektų perspėjimo ir informavimo savivaldybės lygiu priima:

– rajono savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos pirmininkas Gipoldas Karklelis (tel. (8 41) 59 65 55, faks. (8 41) 52 38 86, mob. 8 640 61 199, e. paštas gipoldas.karklelis@siauliuraj.lt);

Pastarajam nesant:

– rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja, savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro koordinatore Ingrida Venciuviene (tel. (8 41) 59 66 59, faks. (8 41) 52 38 86, mob. 8 698 71288, e. paštas regina.rupsiene@siauliuraj.lt).

1. Atsakingo darbuotojo veiksmai, gavus savivaldybės administracijos direktoriaus, savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo (koordinatoriaus), apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos atsakingo darbuotojo nurodymą perspėti ir informuoti gyventojus, savivaldybėje esančius civilinės saugos sistemos subjektus bei gavus pranešimą apie įvykusią avariją ūkio subjekte, registruotame Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registre

Ekstremaliųjų situacijų atvejais rajono savivaldybės gyventojai ir civilinės saugos sistemos subjektai perspėjami gavus rajono savivaldybės administracijos direktoriaus, rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo (koordinatoriaus) arba Šiaulių apskrities PGV atsakingo darbuotojo nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybėje esančius civilinės saugos sistemos subjektus bei gavus pranešimą apie įvykusią avariją ūkio subjekte, registruotame Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registre.

Atsakingas darbuotojas – Šiaulių apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos budintis darbuotojas.

Atsakingas darbuotojas, gavęs nurodymą perspėti ir informuoti gyventojus ir rajono savivaldybėje esančius civilinės saugos sistemos subjektus privalo:

- 1) prieš aktyvuojant gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemą (sirenas):
  - patikslinti sirenų jungimo laiką ir skaičių;
  - priimti ir fiksuoti esminę informaciją apie esamą ar gresiančią situaciją, pranešimo tekstą ir rekomendacijas gyventojams. Jei nurodymas yra gauta iš rajono savivaldybės administracijos direktoriaus, tai informaciją, pranešimo tekstą ir rekomendacijas pateikti Šiaulių APGV atsakingam darbuotojui;
    - perspėti ir informuoti rajono savivaldybės civilinės saugos sistemos subjektus;
    - informuoti rajono savivaldybės administracijos direktorių, jeigu yra gautas nurodymas iš Šiaulių APGV dėl gyventojų ir civilinės saugos sistemos perspėjimo;
    - paruoštą (patikslintą) informaciją apie įvykį (situaciją), pranešimo tekstą ir rekomendacijas gyventojams perduoti visuomenės informavimo priemonėms (Šiaulių regiono radijo ir televizijos stotys (**PRIEDAS Nr.**), nurodant jiems informacijos paskelbimo laiką – nuo sirenų įjungimo praėjus ne vėliau kaip 3 min.;
    - jeigu yra gautas pranešimas apie avariją *Valstybinės reikšmės ir (ar) pavojingame objekte*, apie tai reikia informuoti rajono savivaldybės administracijos direktorių ir elgtis pagal jo duotus nurodymus.
- 2) nurodytu laiku įjungti centralizuoto valdymo sirenas;
- 3) kontroliuoti perspėjimo sistemos veikimą;
- 4) informuoti asmenis, davusius nurodymą perspėti ir informuoti gyventojus, civilinės saugos sistemos subjektus, Šiaulių APGV atsakingą darbuotoją apie nurodymų įvykdymą;
- 5) „GPIS darbo registravimas“ žurnale nuoseklia tvarka įrašyti visus gautus nurodymus ir atliktus veiksmus.

Savivaldybėje yra įdiegiama gyventojų perspėjimo sistema galinti perduoti tekstinį pranešimą rajono gyventojams į mobiliuosius telefonus.

Atsakingas darbuotojas gavęs pranešimą apie susidariusią ar gresiančią ekstremaliąją situaciją, informuoja gyventojus iš tam įrengtos darbo vietos adresu Basanavičiaus g. 7, Kuršėnai.

2. Atsakingo darbuotojo veiksmai dėl techninių kliūčių neveikiant perspėjimo ir informavimo sistemai

Sutrikus rajono savivaldybės teritorijoje esančiai centralizuoto valdymo perspėjimo ir informavimo sistemai, rajono savivaldybės civilinės saugos darbuotojas gavęs pranešimus apie perspėjimo ir informavimo sistemos sutrikimus, aparatūros gedimus nedelsiant apie tai informuoja individualios V. Sipavičiaus įmonės darbuotojus, atliekančius perspėjimo sistemos techninę priežiūrą, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM Pasirengimo nelaimėms ir perspėjimo skyriaus ir Šiaulių apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Civilinės saugos skyriaus darbuotojus.

Greitai nepašalinus gedimų gyventojai, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos, ūkio subjektai perspėjami ir informuojami visomis turimomis ryšio priemonėmis, per pasiuntinius, vykstančius specialios paskirties automobiliais, turinčiais garso stiprinimo įrangą, arba kitomis transporto priemonėmis.

3. Pasiuntinių, kurie privalo informuoti gyventojus tose gyvenamosiose vietovėse, kuriuose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų išpėjamųjų garsinių priemonių, tvarka

Gyvenamosiose vietovėse (teritorijose), kuriuose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų išpėjamųjų garsinių priemonių, gyventojai, kitos įstaigos, ūkio subjektai perspėjami ir informuojami per pasiuntinius: seniūnus, seniūnijų darbuotojus, seniūnijų seniūnaičius, bendruomenės atstovus ir kt.

Pasiuntinių, kurie privalo informuoti gyventojus tose gyvenamosiose vietovėse, kuriuose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų išpėjamųjų garsinių priemonių, sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 21**.

V. INFORMACIJOS APIE EKSTREMALŪJŲ ĮVYKĮ AR SITUACIJĄ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA

1. Informacijos gavimas ir perdavimas apie ekstremalųjį įvykį ar situaciją

Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją Šiaulių rajono savivaldybėje tvarkos aprašas patvirtintas administracijos direktoriaus 2011 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. A-1360 (**PRIEDAS Nr. 6**).

Tvarkos aprašas reglamentuoja informacijos apie įvykį, gresiantį ar įvykusį ekstremalųjį įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją (toliau – *informacija*) teikimą Šiaulių rajono savivaldybės administracijos civilinės saugos ir mobilizacijos vyriausiajam specialistui ir perdavimą atsakingoms institucijoms bei informacijos teikėjams.

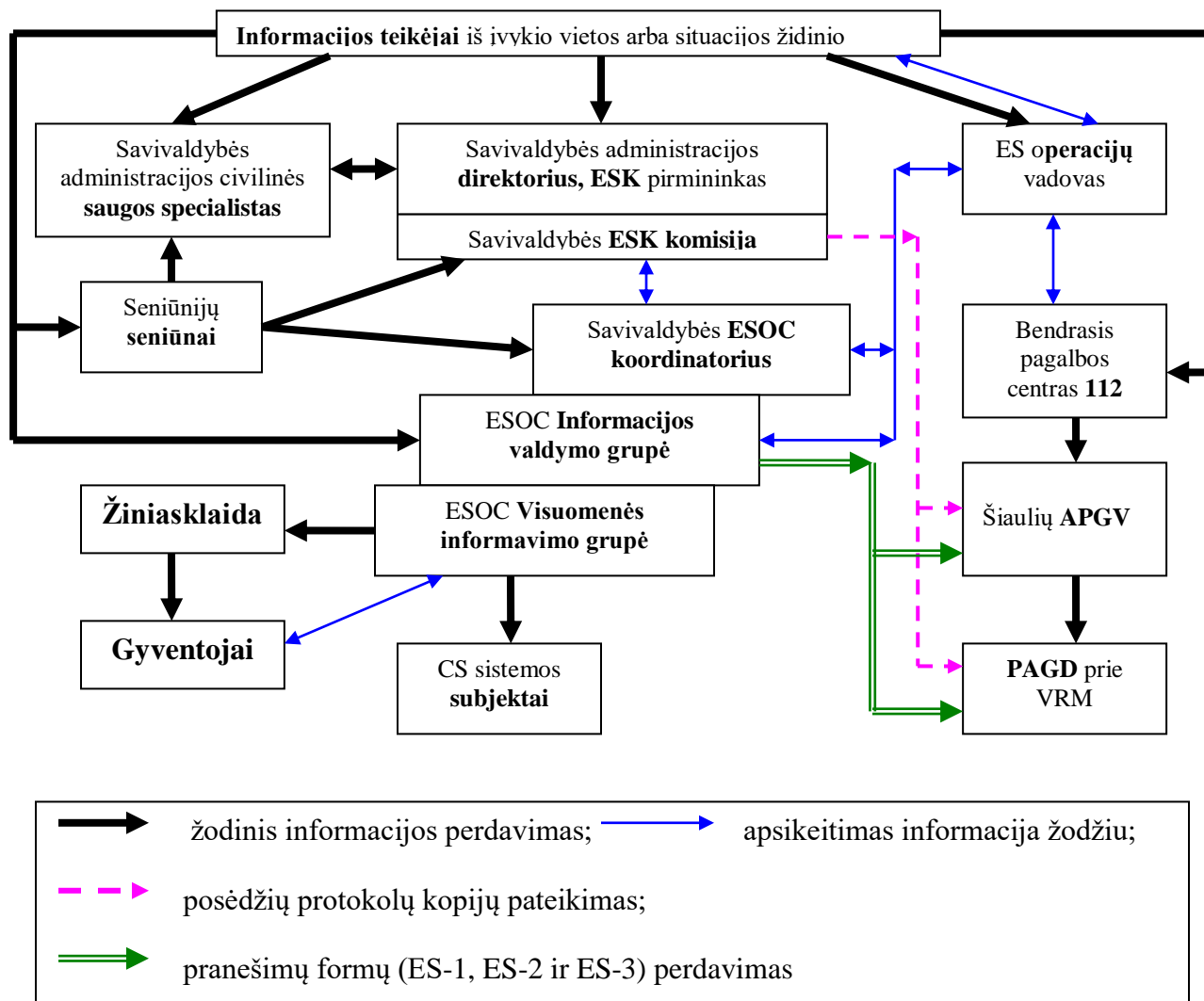
Civilinės saugos ir mobilizacijos vyriausiasis specialistas yra atsakingas už informacijos priėmimą iš atsakingų institucijų ir informacijos tiekėjų, jos perdavimą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui, Šiaulių apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai ir atsakingoms bei suinteresuotoms institucijoms.

Kai sušaukiamas rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (ESOC) už informacijos priėmimą bei perdavimą yra atsakinga rajono savivaldybės ESOC Informacijos valdymo grupė. Jos funkcijos ekstremaliųjų situacijų atvejais:

- rinkti ir registruoti informaciją apie ekstremaliąją situaciją, jos valdymą ir padarinių šalinimą;
- išanalizuotą ir įvertintą informaciją apie ekstremaliąją situaciją, suderinusi su ESOC koordinatoriumi, perduoti ES operacijos vadovui;

- perduoti ESK ir ES operacijų vadovo sprendimus bei kitą aktualią informaciją civilinės saugos sistemos pajėgoms ir kitiems šios sistemos subjektams.

Informacijos gavimo ir perdavimo schema

Išsamesnė schemos informacija pateikta plano **PRIEDE Nr. 44**.

1.1. Informacijos gavimas

Šiaulių APGV, Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas, Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, Šiaulių valstybinė maisto veterinarijos tarnyba, Šiaulių visuomenės sveikatos centras, seniūnijų seniūnai, įmonių, organizacijų ir kitų įstaigų vadovai (toliau – informacijos teikėjai) *informaciją* priima, patikrina, patikslina ir nedelsiant informuoja:

- civilinės saugos ir mobilizacijos vyriausiąjį specialistą (tel. (8 42) 55 79 22, mob. 8 686 92 933, e. paštu jonas.kiriliauskas@siauliuiraj.lt)

- rajono savivaldybės administracijos direktorių, Ekstremaliųjų situacijų komisijos pirmininką (tel. (8 42) 59 65 55, faks. (8 42) 52 38 86, mob. 8 655 52 377, e. paštas gipoldas.karklelis@siauliuiraj.lt).

Kai sušauktas rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (ESOC):

– ESOC Informacijos valdymo grupės vadovę (tel. (8 42) 59 66 59, faks. (8 42) 52 38 86, mob. 8 698 71288, e. paštas regina.rupsiene@siauliuraj.lt).

1.2 Informacijos perdavimas

Rajono savivaldybės administracijos direktorius, civilinės saugos ir mobilizacijos vyriausiasis specialistas gavę atitinkamą *informaciją* ją patikrina, įvertina ir perduoda *informaciją* rajono civilinės saugos sistemos pajėgoms, suinteresuotoms institucijoms, seniūnijoms, kurių teritorijoje prognozuojama, ar susidarė ekstremalusis įvykis ar ekstremalioji situacija.

Minėta *informacija* civilinės saugos sistemos pajėgoms ir suinteresuotoms institucijoms perduodama telefonu pajėgų ir institucijų vadovui ar jo įgaliotam asmeniui.

Asmuo, atsakingas už informacijos teikimą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui bei Šiaulių apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai *informaciją* teikia:

- kai prognozuojama, kad bus pasiekti ar viršyti Vyriausybės patvirtinti ekstremaliųjų įvykių kriterijai;
- kai gresia ekstremalioji situacija;
- kai pasiekti ar viršyti Vyriausybės patvirtinti ekstremaliųjų įvykių kriterijai;
- kai susidarė ekstremalioji situacija.

Asmuo, atsakingas už informacijos teikimą, nustatytais atvejais nedelsiant telefonu teikia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui atsakingų institucijų ir *informacijos* teikėjų pateiktą *informaciją*, kurioje pateikiami šie duomenys:

- 1) trumpas įvykio, gresiančio ar įvykusio ekstremaliojo įvykio, gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos apibūdinimas (laikas, adresas, objektas, informacijos šaltinis, priežastys, prognozės), priimami sprendimai, planuojami ar atlikti pirminiai veiksmai;
- 2) esami ir galimi pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir aplinkai šaltiniai;
- 3) ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo pareigos, vardas, pavardė, telefono numeriai;
- 4) gelbėjimo darbų vadovo pareigos, vardas, pavardė, telefono numeriai.

Susidarius ekstremaliajai situacijai, *informacija* apie ją Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui ir Šiaulių apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai pateikiama ne tik telefonu, bet ir **elektroniniu paštu ar faksu užpildžius pranešimų formas ES-1, ES-2 ir ES-3** (*Žin., 2010, Nr. 94-4963*):

Forma ES-1 – teikiamas pirminis pranešimas apie susidariusią ekstremaliąją situaciją (**PRIEDAS Nr. 38**). Šis pranešimas perduodamas kiek galima greičiau nuo ekstremaliosios situacijos susidarymo pradžios, bet ne vėliau kaip per 2 valandas nuo gelbėjimo darbų pradžios;

Forma ES-2 – teikiamas pranešimas apie atliekamus gelbėjimo darbus, susidariusią ekstremaliąją situaciją (**PRIEDAS Nr. 39**). Šis pranešimas teikiamas kas 4 valandas nuo pirminio pranešimo apie susidariusią ekstremaliąją situaciją pateikimo;

Forma ES-3 – teikiamas pranešimas apie ekstremaliosios situacijos likvidavimą (**PRIEDAS Nr. 40**). Šis pranešimas teikiamas pašalinus ekstremaliosios situacijos padarinius.

Jeigu *informacija* apie susidariusią ekstremaliąją situaciją išsamiai pateikta formoje **ES-1**, o ekstremaliosios situacijos vietoje padėtis nesikeičia, forma **ES-2 nepildoma**.

Informacija apie įvykį, gresiantį ar įvykusį ekstremalų įvykį ir gresiančią ekstremaliąją situaciją Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui teikiama telefonu, faksu arba elektroniniu paštu, formos **nepildomos**.

Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijos posėdžių protokolų kopijos ne vėliau kaip per 12 valandų nuo posėdžio pabaigos, elektroniniu paštu ar faksu pateikiamos Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui ir Šiaulių apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai.

Informacijai priimti ir perduoti tarp rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos ir ekstremaliųjų situacijų operacijų centro naudojamas linijinis ir mobilusis telefono ryšys. Šiaulių rajono savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos ir operacijų centro narių kontaktiniai duomenys pateikti plano **PRIEDE Nr. 2**.

Tarp civilinės saugos sistemos pajėgų ir suinteresuotų institucijų ryšys palaikomas linijiniu ir mobiliuoju telefoniniu ryšiu bei elektroniniu paštu. Šiaulių rajono savivaldybės civilinės saugos sistemų pajėgų, suinteresuotų institucijų, savivaldybės ESK, ESOC vadovų, gretimų savivaldybių ESK ir ESOC vadovų kontaktiniai duomenys pateikti plano **PRIEDE Nr. 2**.

Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją tarp rajono civilinės saugos sistemos pajėgų ir suinteresuotų institucijų schema pateikta plano **PRIEDE Nr. 31**.

Informacijos apie ekstremalų įvykį ar ekstremaliąją situaciją priėmimo–perdavimo Šiaulių apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui, schema pateikta plano **PRIEDE Nr. 32**.

2. Informacijos teikimas gyventojams ekstremaliųjų įvykių ar situacijų metu

Už *informacijos* teikimą gyventojams ekstremaliųjų įvykių ar situacijų metu yra atsakinga Savivaldybės administracijos vyriausioji kalbos tvarkytoja, atstovė spaudai ir savivaldybės ESOC Visuomenės informavimo grupė. Grupės funkcijos ekstremaliųjų situacijų metu:

- nustatyta tvarka organizuoti perspėjimą ir informavimą apie ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir šalinimo priemones, apsaugojimo poveikio būdus;
- rengti su ekstremaliąja situacija susijusius informacinius pranešimus visuomenei;
- organizuoti spaudos konferencijas.

Rajono savivaldybės ESOC Visuomenės informavimo grupės narių kontaktai nurodyti plano **PRIEDE Nr. 2**.

Informacija rajono gyventojams apie gresiantį ar susidariusį ekstremalų įvykį ar situaciją bus teikiama per regioninį laikraštį „Šiaulių kraštą“, savivaldybės internetinį puslapį www.siauliuraj.lt, Šiaulių regiono radijo ir televizijos stotis, seniūnijų seniūnus, seniūnaičius, bendruomenės pirmininkus (**PRIEDAS Nr. 21**).

Šiaulių rajono savivaldybėje veiks „karštoji linija“ – tel. (8 42) 59 66 42, el. paštas prim@siauliuraj.lt.

VI. GYVENTOJŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS

1. Gyventojų evakavimas

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai arba karo padėties atveju Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus gyventojų evakavimą, atsižvelgdami į ekstremaliosios situacijos, karo veiksmų sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, sprendimą evakuoti gyventojus priima:

Administracijos direktorius:

- kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės teritorijos į kitos (negrėtimos) savivaldybės teritoriją (dėl gyventojų evakavimo iš savivaldybės teritorijos);
- kai gyventojai evakuojami į ar (iš) grėtimos savivaldybės teritorijos;
- kai gyventojai evakuojami vienos savivaldybės teritorijoje.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas:

- kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės teritorijos į kitos (negrėtimos) savivaldybės teritoriją (kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės teritorijos į kitos (negrėtimos) savivaldybės teritoriją).

Gyventojų evakavimą savivaldybėje organizuoja savivaldybės administracijos direktoriaus sudaryta gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija. Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija pradeda funkcionuoti gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai (ar karo padėties metu), kai savivaldybės administracijos direktorius, įvertinęs susidariusią situaciją, priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir laikino jų apgyvendinimo.

Įvykio ar ekstremaliojo įvykio metu sprendimą dėl skubaus gyventojų iškeldinimo iš ekstremaliosios situacijos židinio priima gelbėjimo darbų vadovas.

Šiaulių rajono savivaldybės Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija (toliau – GEP Komisija) (**PRIEDAS Nr. 5**), organizuoja gyventojų *evakavimą, priėmimą, laikinų gyvenamųjų patalpų ir gyvybiškai būtinų paslaugų*: gyventojų aprūpinimas maistu, geriamuoju vandeniu, medikamentais, švariais drabužiais ir kitų (toliau – būtiniausių paslaugos), suteikimą.

Kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės į kitą, gyventojų evakavimą organizuoja savivaldybės, iš kurios evakuojami gyventojai, GEP Komisija, o gyventojų priėmimą, laikinųjų gyvenamųjų patalpų ir būtiniausių paslaugų jiems suteikimą – savivaldybės, į kurią evakuojami gyventojai, GEP Komisija.

2. Gyventojų evakavimo tvarka

Gyventojų evakavimui organizuoti savivaldybėje įkuriami punktai:

- gyventojų surinkimo;
- tarpiniai gyventojų evakavimo;
- gyventojų priėmimo.

Atsižvelgdamas į ekstremaliosios situacijos, karo veiksmų sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, galimą ekstremaliosios situacijos plitimo kryptį, savivaldybės administracijos direktorius, o karo

padėties atveju – karo komendantas pasirenka gyventojų evakavimo maršrutą ir nustato, per kuriuos gyventojų surinkimo, tarpinius gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktus bus vykdomas gyventojų evakavimas.

❖ Kai ekstremaliosios situacijos pobūdis **nereikalauja** užteršimo kontrolės arba sanitarinio švarinimo, gyventojai iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai arba per gyventojų surinkimo punktus evakuojami iki gyventojų priėmimo punktų (laikinais suteiktų gyvenamųjų patalpų) savivaldybės, evakuojančios gyventojus, transporto priemonėmis.

❖ Kai dėl cheminio, radiacinio ar biologinio užteršimo **reikalingas** sanitarinis žmonių švarinimas, gyventojai evakuojami šiais būdais:

- iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai arba per gyventojų surinkimo punktus iki tarpinių gyventojų evakavimo punktų – savivaldybės, evakuojančios gyventojus, transporto priemonėmis;
- nuo tarpinių gyventojų evakavimo punktų iki gyventojų priėmimo punktų (laikinais suteiktų gyvenamųjų patalpų) – savivaldybių, priimančių evakuojamus gyventojus, transporto priemonėmis.

Paskelbus evakavimo pradžią, gyventojai, kurie turi galimybę evakuotis savarankiškai, išklausę informaciją apie evakavimą per visuomenės informavimo priemones, evakuojasi nuosavomis transporto priemonėmis.

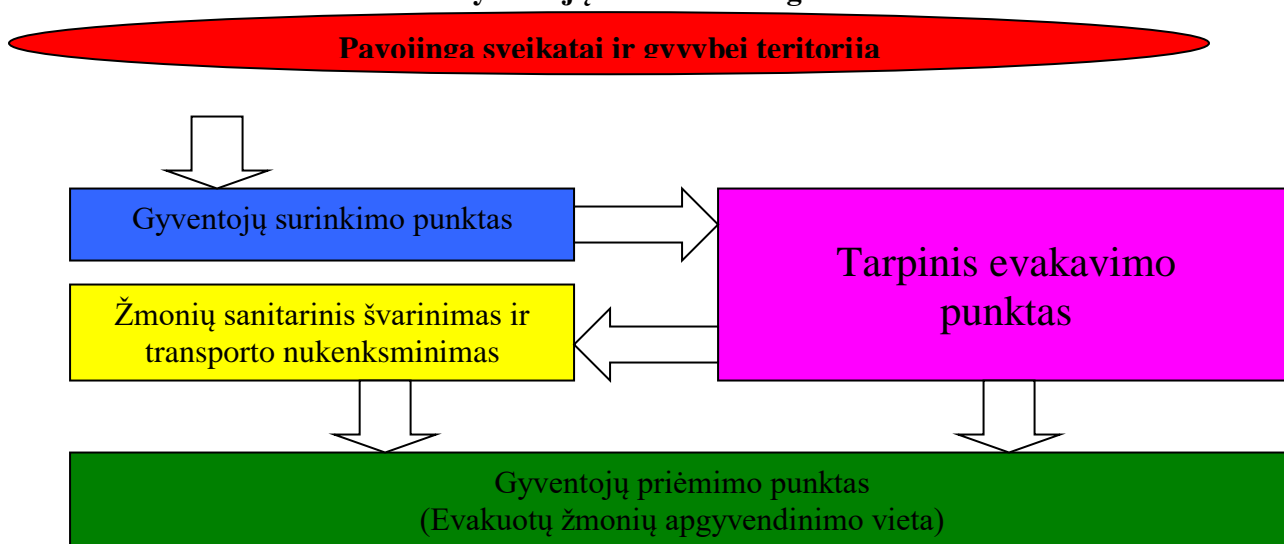
Gyventojai, kurie evakuojasi nuosavomis transporto priemonėmis, privalo vykti per tarpinius gyventojų evakavimo punktus.

Gyventojų surinkimo, tarpiniuose gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktuose gyventojams teikiamos būtinausios paslaugos, užtikrinama viešoji tvarka ir visuomenės sveikatos sauga, prireikus teikiamos būtinajai medicinos pagalbai priskiriamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, psichologinė ir socialinė pagalba.

GEP Komisija organizuoja savivaldybių transporto priemonių paskirstymą gyventojų surinkimo punktam, šių transporto priemonių kolonų palydą, apsaugą ir informacijos apie gyventojų evakavimą teikimą visuomenei.

Atsižvelgiant į ekstremaliosios situacijos pasekmes (padarinius) gyventojų evakavimas gali būti: **laikinas, ilgalaikis ir negrįžtamas.**

Gyventojų evakavimo organizavimo schema

3. Gyventojų evakavimo punktai, jų paskirtis, struktūra ir uždaviniai

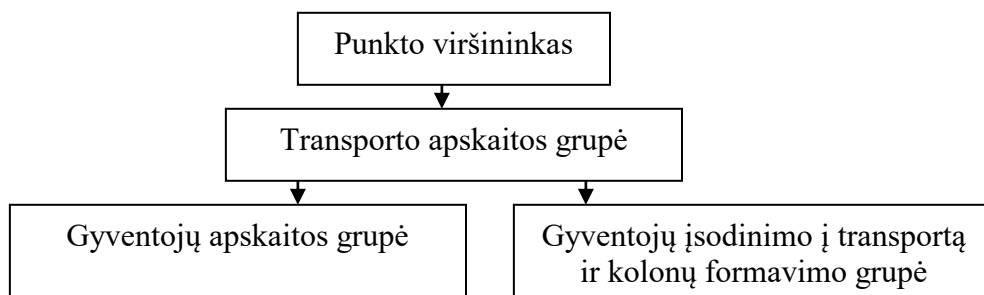
3.1. Gyventojų surinkimo punktas

Gyventojų surinkimo punktų paskirtis – surinkti gyventojus ir organizuoti jų evakavimą.

GEP Komisija *gyventojų surinkimo* punktuose organizuoja:

- gyventojų ir transporto priemonių apskaitos tvarkymą;
- gyventojų suskirstymą į grupes ir jų aprūpinimą transporto priemonėmis;
- transporto priemonių kolonų sudarymą;
- gyventojų įlaipinimą į savivaldybės transporto priemones.

Gyventojų surinkimo punkto struktūra

Gyventojų surinkimo punktų grupių uždaviniai:

- kontroliuoti transporto atvykimą į punktą;
- tvarkyti evakuojamų gyventojų ir transporto apskaitą;
- skirstyti evakuojamuosius į grupes ir aprūpinti transporto priemonėmis;
- sudaryti transporto kolonas;
- organizuoti evakuojamų gyventojų įsodinimą į savivaldybės transporto priemones;
- palaikyti viešąją tvarką;
- užtikrinti sveikatos apsaugą;
- teikti būtiniausias paslaugas.

Gyventojų surinkimo punktų sąrašas:

Eil. nr.	Seniūnija	Adresas ir kontaktiniai duomenys
1.	Bubių	Šilojų g. 1, Bubiai, tel.: (8 41) 38 87 50 / 38 86 84, vytautas.slabys@siauliuraj.lt
2.	Ginkūnų	Žeimių g. 9, Ginkūnai, tel.: (8 41) 50 70 25 / 50 70 26, vilija.kvasiene@siauliuraj.lt
3.	Gruzdžių	J. Šliūpo g. 2, Gruzdžiai, tel.: (8 41) 37 23 47 / 37 22 35, nijole.bagdonaviciene@siauliuraj.lt
4.	Kairių	Plento g. 2, Kairiai, tel.: (8 41) 37 41 69 / 37 41 80, arturas.sulcius@siauliuraj.lt
5.	Kuršėnų kaimiškoji	V. Dambrausko g. 17, Kuršėnai, tel.: (8 41) 58 14 40 / 50 80 71, edita.mileikiene@siauliuraj.lt
6.	Kuršėnų miesto	J. Basanavičiaus g. 5, Kuršėnai, tel.: (8 421) 58 16 44 / 58 26 02, vytautas.gedmontas@siauliuraj.lt

7.	Kužių	Vilties g. 2, Kužiai, tel.: (8 41) 37 54 41 / 37 53 33 jolanda.rudaviciene@siauliuraj.lt
8.	Meškuičių	Šiaulių g. 15, Meškuičiai, tel.: (8 41) 37 06 33 / 37 05 45, jolanta.baskiene@siauliuraj.lt
9.	Raudėnų	Tryškių g. 6, Raudėnai, tel.: (8-41) 37 66 25 / 37 66 15, antanas.venckus@siauliuraj.lt
10.	Šakynos	Šiaulių g. 18, Šakyna, tel.: (8-41) 37 76 36, mindaugas.gedvila@siauliuraj.lt
11.	Šiaulių kaimiškoji	Vilniaus g. 324, Vijolių k., tel.: (8 41) 59 66 92 / 59 66 93, jonas.obrikas@siauliuraj.lt

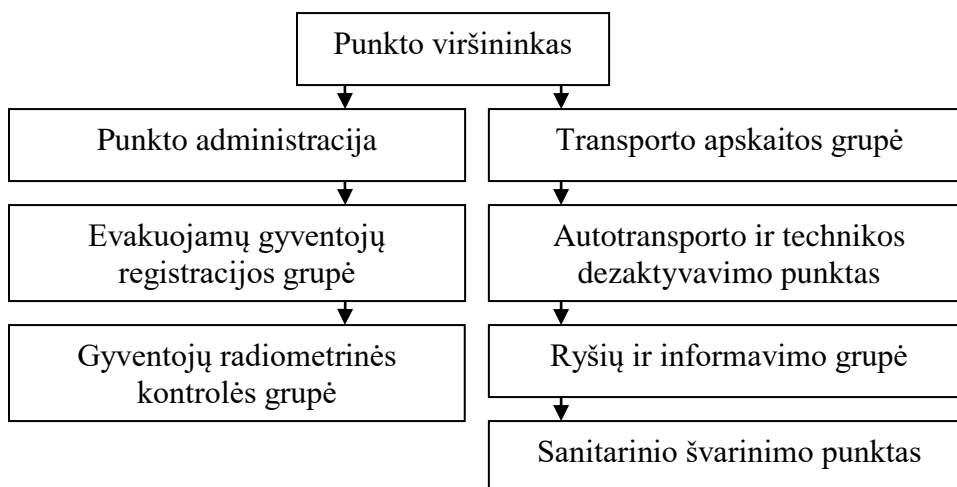
3.2. Tarpinis gyventojų evakavimo punktas

Tarpinių gyventojų evakavimo punktų paskirtis – registruoti atvykstančius gyventojus, tikrinti jų cheminį užterštumą, vykdyti dozimetrinę kontrolę ir siųsti gyventojus į gyventojų priėmimo punktus.

GEP Komisija *tarpiniuose gyventojų evakavimo* punktuose organizuoja:

- atvykstančių gyventojų registravimą;
- gyventojų užterštumo kontrolę;
- gyventojų sanitarinį švarinimą;
- transporto priemonių užterštumo kontrolę ir švarinimą;
- gyventojų perlaipinimą iš transporto priemonių, vykusį per užterštą teritoriją, į švarias transporto priemones;
- gyventojų ir transporto priemonių apskaitos tvarkymą.

Tarpinio gyventojų evakavimo punkto struktūra

Tarpinio gyventojų evakavimo punkto grupių uždaviniai:

- registruoti atvykstančius gyventojus;
- atlikti gyventojų užterštumo kontrolę;
- vykdyti gyventojų sanitarinį švarinimą;
- atlikti transporto priemonių užterštumo kontrolę ir švarinimą;
- atlikti gyventojų perlaipinimą iš transporto priemonių, vykusį per užterštą teritoriją į švarias transporto priemones;
- tvarkyti gyventojų ir transporto priemonių apskaitą;

- atlikti atvykusių žmonių sanitarinį švarinimą;
- palaikyti viešąją tvarką;
- užtikrinti sveikatos apsaugą;
- teikti būtiniausias paslaugas.

Tarpinio gyventojų evakavimo punktų sąrašas:

Eil. nr.	Seniūnija	Adresas ir kontaktiniai duomenys
1.	Bubių	Šilojų g. 1, Bubiai, tel.: (8 41) 38 87 50 / 38 86 84, vytautas.slabys@siauliuraj.lt
2.	Ginkūnų	Žeimių g. 9, Ginkūnai, tel.: (8 41) 50 70 25 / 50 70 26, vilija.kvasiene@siauliuraj.lt
3.	Gruzdžių	J. Šliūpo g. 2, Gruzdžiai, tel.: (8 41) 37 23 47 / 37 22 35, nijole.bagdonaviciene@siauliuraj.lt
4.	Kairių	Plento g. 2, Kairiai, tel.: (8 41) 37 41 69 / 37 41 80, arturas.sulcius@siauliuraj.lt
5.	Kuršėnų kaimiškoji	V. Dambrausko g. 17, Kuršėnai, tel.: (8 41) 58 14 40 / 50 80 71, edita.mileikiene@siauliuraj.lt
6.	Kuršėnų miesto	J. Basanavičiaus g. 5, Kuršėnai, tel.: (8 421) 58 16 44 / 58 26 02, vytautas.gedmontas@siauliuraj.lt
7.	Kužių	Vilties g. 2, Kužiai, tel.: (8 41) 37 54 41 / 37 53 33 jolanda.rudaviciene@siauliuraj.lt
8.	Meškuičių	Šiaulių g. 15, Meškuičiai, tel.: (8 41) 37 06 33 / 37 05 45, jolanta.baskiene@siauliuraj.lt
9.	Raudėnų	Tryškių g. 6, Raudėnai, tel.: (8-41) 37 66 25 / 37 66 15, antanas.venckus@siauliuraj.lt
10.	Šakynos	Šiaulių g. 18, Šakyna, tel.: (8-41) 37 76 36, mindaugas.gedvila@siauliuraj.lt
11.	Šiaulių kaimiškoji	Vilniaus g. 324, Vijolių k., tel.: (8 41) 59 66 92 / 59 66 93, jonas.obrikas@siauliuraj.lt
12.	Šiaulių rajono kultūros centras	Ventos g. 11, Kuršėnai, Jovita Lubienė, (8-41)52 36 98/ (8-41) 52 36 98; jovita.lubiene@siauliuraj.lt

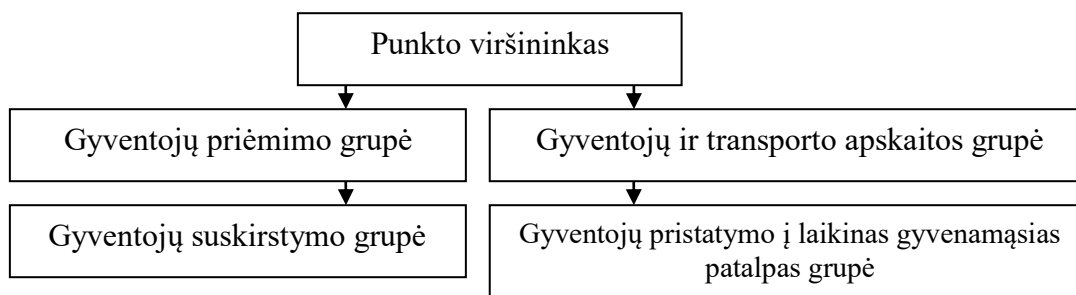
3.3. Gyventojų priėmimo punktas

Gyventojų priėmimo punktų paskirtis – pasitikti atvykstančius gyventojus, suskirstyti juos į grupes ir palydėti iki jiems laikinai suteiktų gyvenamųjų patalpų.

GEP Komisija *gyventojų priėmimo* punktuose organizuoja:

- a) atvykstančių gyventojų priėmimą;
- b) gyventojų suskirstymą į grupes;
- c) gyventojų grupių pristatymą į jiems laikinai suteiktas gyvenamąsias patalpas;
- d) gyventojų ir transporto priemonių apskaitos tvarkymą.

Gyventojų priėmimo punkto struktūra

Gyventojų priėmimo punkto grupės uždaviniai:

- priimti atvykstančius žmones;
- suskirstyti į grupes;
- pristatyti gyventojus į laikinai suteiktas gyvenamąsias patalpas;
- tvarkyti gyventojų ir transporto apskaitą;
- palaikyti viešąją tvarką;
- užtikrinti sveikatos apsaugą;
- teikti būtiniausias paslaugas.

Visuose minėtuose punktuose gyventojams teikiamos būtiniausios paslaugos, užtikrinama viešoji tvarka ir visuomenės sveikatos sauga, prireikus teikiamos būtinajai medicinos pagalbai priskiriamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, psichologinė ir socialinė pagalba.

Gyventojų evakavimo punktų įkūrimo vietų sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr.22**.

Visuomeninės paskirties objektų, kuriuose laikinai galima apgyvendinti gyventojus, sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 22**.

Gyventojų grįžimas į gyvenamąsias vietas

Sprendimą dėl gyventojų grįžimo į gyvenamąsias vietas, nustačius, kad ekstremaliosios situacijos ar karo veiksmų sukkelto pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai nebėra, priima savivaldybės administracijos direktorius:

- kai gyventojai buvo evakuoti į kitos savivaldybės teritoriją;
- kai gyventojai buvo evakuoti vienos savivaldybės teritorijoje.

Gyventojų grįžimą į gyvenamąsias vietas organizuoja tos savivaldybės, į kurios teritoriją gražinami gyventojai, GEP Komisija.

4. Galimi evakavimo maršrutai ir kryptys

- ..... – evakavimo maršrutas Nr. 1 (Vakarų kryptimi)
- ..... – evakavimo maršrutas Nr. 2 (Rytų kryptimi)
- ..... – evakavimo maršrutas Nr. 3 (Šiaurė kryptimi)
- ..... – evakavimo maršrutas Nr. 4 (Pietų kryptimi)

- – gyventojų surinkimo punktas;
- – gyventojų priėmimo punktas;
-

– tarpinis evakavimo punktas

Pagal susidariusią ekstremaliąją situaciją galimi ir kiti evakavimo maršrutai bei kryptys. Atsižvelgiant į susidariusią ekstremaliąją situaciją rajono gyventojai būtų evakuojami ne tik pagrindiniais maršrutais, bet ir aplinkiniais rajono keliais. Evakavimo kryptys ir maršrutai nurodyti plano **PRIEDE Nr.**

5. Gyventojams evakuoti ekstremaliųjų situacijų atvejais būtinos priemonės ir materialiniai ištekliai

Gyventojams evakuoti ekstremaliųjų situacijų atvejais ūkio subjektų, įstaigų, organizacijų turima transporto priemonių suvestinė nurodyta plano **PRIEDE Nr. 26**.

Jeigu evakuojamų žmonių kiekis bus didelis, bus pasitelktas papildomas kitų ūkio subjektų, įmonių, įstaigų transportas.

Neužtenkant savivaldybėje turimų transporto priemonių numatoma kreiptis į gretimas kaimynines savivaldybes, su kuriomis sudarytos tarpusavio pagalbos teikimo sutarys bei planai (**PRIEDAI Nr.33**).

Vykdam evakavimą, numatoma, kad evakuojamų mašinų kolonas lydės greitosios medicinos pagalbos ekipažai. Kiek ekipažų ir kokios sudėties, bus nuspręsta evakuacijos pradžioje savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro posėdžio metu.

Viešosios tvarkos palaikymą ir eismo reguliavimą keliuose, evakavimo metu vykdys policijos komisariato kelių policijos pareigūnai. Konkretų ekipažų kiekį, pagal suformuotų automobilių kolonų skaičių, nustatys savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.

Viešosios tvarkos palaikymą nelaimės zonoje ir evakuotų gyventojų priėmimo vietose užtikrins Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnai. Policijos pareigūnai taip pat prižiūrės, kad nebūtų grobstomas savo būstus palikusių gyventojų turtas.

6. Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr. 529 ([*Žin., 2010, Nr. 56-2756*](#)) „Dėl Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ reikalavimais, savivaldybės administracijos direktorius nustato kolektyvinės apsaugos statinių poreikį savivaldybės teritorijoje. Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. A-191 yra patvirtintas Pakruojo rajono savivaldybės teritorijoje esančių kolektyvinės apsaugos statinių sąrašas.

Minimalus kolektyvinės apsaugos statinių poreikis savivaldybės teritorijoje nustatomas atsižvelgiant į apskaičiuotą minimalų kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugomų savivaldybės gyventojų skaičių, kai vienam gyventojui tenka 1,5 kv. metro statinio ar patalpos.

Minimalus kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugomų savivaldybės gyventojų skaičius rajone – **8152**.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje, esančių kolektyvinės apsaugos statinių suvestinė pateikta plano **PRIEDE Nr.22**.

Sudarytoje rajono kolektyvinių apsaugos statinių ir gyventojų laikino apgyvendinimo vietų suvestinėje paskaičiuota, kad pastaruose galima apsaugoti ir apgyvendinti apie **11300** gyventojų.

VII. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ AR GRESIANČIŲ AR SUSIDARIUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

1. Civilinės saugos sistemos parengties lygiai, jų skelbimas ir atšaukimas

Siekiant pasirengti greitai ir tinkamai likviduoti ekstremaliąsias situacijas ir šalinti galimų ekstremaliųjų situacijų padarinius, nustatoma šių lygių civilinės saugos sistemos parengtis:

1) **pirmo (kasdieninio) lygio** – kai civilinės saugos sistemos subjektai vykdo strateginiuose ir metiniuose veiklos planuose numatytas prevencines civilinės saugos priemones ir atlieka savo funkcijas likviduojant įvykius;

2) **antro (sustiprinto) lygio** – kai civilinės saugos sistemos subjektai pasirengę pereiti į visiškos parengties lygį ir valdyti ekstremaliąsias situacijas;

3) **trečio (visiškos parengties) lygio** – kai civilinės saugos sistemos subjektai pasirengę vykdyti užduotis ir funkcijas ekstremaliųjų situacijų metu, pasitelkiami žmogiškieji ir materialiniai ištekliai, sušaukiami ekstremaliųjų situacijų komisijos ir operacijų centro nariai, parengiamos būtinos paimti iš valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargos.

Civilinės saugos sistemos subjektai kasdieninėje veikloje veikia **pirmu (kasdieniniu)** parengties lygiu.

Gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, **antrą (sustiprintą) ir trečią (visiškos parengties)** civilinės saugos sistemos parengties lygį skelbia ir atšaukia savivaldybės administracijos direktorius. Už minėtų lygių priemonių vykdymą atsako atitinkamų civilinės saugos sistemos subjektų vadovai.

Atitinkamas civilinės saugos sistemos parengties lygis skelbiamas, taip pat ir atšaukiamas šia tvarka:

1) savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovas ir (ar) valstybės ir savivaldybės institucijos ir įstaigos vadovas ir (ar) pavojingo objekto vadovas raštišku prašymu (*ESK pateiktame prašyme turi būti nurodyti atitinkamo civilinės saugos sistemos parengties lygio skelbimo (atšaukimo) pagrindai*) prašo savivaldybės ESK siūlyti administracijos direktoriui skelbti (atšaukti) atitinkamą civilinės saugos sistemos parengties lygį;

2) savivaldybės ESK, posėdyje apsvarsčiusi gautą prašymą, nusprendžia, ar teikti administracijos direktoriui pasiūlymą skelbti (atšaukti) atitinkamą civilinės saugos sistemos parengties lygį;

3) administracijos direktorius, gavęs savivaldybės ESK pasiūlymą skelbti (atšaukti) atitinkamą civilinės saugos sistemos parengties lygį, priima sprendimą dėl atitinkamo parengties lygio skelbimo (atšaukimo);

4) nedelsiant apie civilinės saugos sistemos parengties lygio paskelbimą ar atšaukimą informuojamas PAGD prie VRM, gyventojai, savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos ir ūkio subjektai.

2. Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimas ir atšaukimas

Savivaldybės lygio ekstremalioji situacija skelbiama, kai įvykis atitinka, pasiekia ar viršija Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus ekstremaliųjų įvykių kriterijus ir yra bent viena iš šių sąlygų:

1) ekstremalusis įvykis savivaldybėje pasiekia tokį mastą, kai iš nuolatinės gyvenamosios vietos evakuojama daugiau kaip 300 gyventojų;

2) savivaldybėje ekstremaliojo įvykio padariniai sutrikdo daugiau kaip 500 gyventojų būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas ir ši padėtis trunka ilgiau kaip 24 valandas;

3) ekstremaliojo įvykio padariniai išplinta savivaldybės teritorijoje, kurios bendras plotas viršija du trečdalius visos savivaldybės teritorijos bendrojo ploto;

4) gelbėjimo, paieškos, neatidėliotini darbai ir ekstremaliųjų įvykių likvidavimas savivaldybės teritorijoje užtrunka ilgiau kaip 24 valandas;

5) ekstremalusis įvykis susidaro savivaldybės teritorijoje esančiame pavojingame ar valstybinės reikšmės objekte arba dėl ekstremaliojo įvykio sutrinka ar sutrikdoma tokio objekto kontrolė ar funkcionavimas;

6) prašoma iš 3 ar daugiau gretimų savivaldybių pagalbos gyventojams evakuoti, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliajam įvykiui likviduoti ir jo padariniams šalinti, kai savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos pajėgų ir materialinių išteklių nepakanka.

Savivaldybės ESK, susipažinusi su gelbėjimo darbų vadovo, savivaldybės ES operacijų vadovo ar savivaldybės ESK įgalioto asmens informacija apie gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos pobūdį ir mastą savivaldybėje, nedelsdama nusprendžia, ar teikti savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymą skelbti savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją.

Sprendimą dėl savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos skelbimo savivaldybėje priima savivaldybės administracijos direktorius.

Savivaldybės ESK, susipažinusi su gelbėjimo darbų vadovo, savivaldybės ES operacijų vadovo ar savivaldybės ESK įgalioto asmens informacija apie ekstremaliosios situacijos likvidavimo ir jos padarinių šalinimo darbų pabaigą savivaldybėje, nusprendžia, ar teikti savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymą atšaukti savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją.

Likvidavus ekstremaliąją situaciją ir pašalinus jos padarinius, sprendimą dėl savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atšaukimo priima savivaldybės administracijos direktorius.

Jeigu dėl ekstremaliojo įvykio susidaro padėtis, kuri gali sukelti **staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą, padaryti kitą žalą ir kuri apima ne visą savivaldybės teritoriją**, savivaldybės lygio ekstremalioji situacija gali būti skelbiama ir atšaukiama ne visoje savivaldybės teritorijoje, o jos dalyje.

3. Savivaldybės ESK ir ESOC aktyvavimas

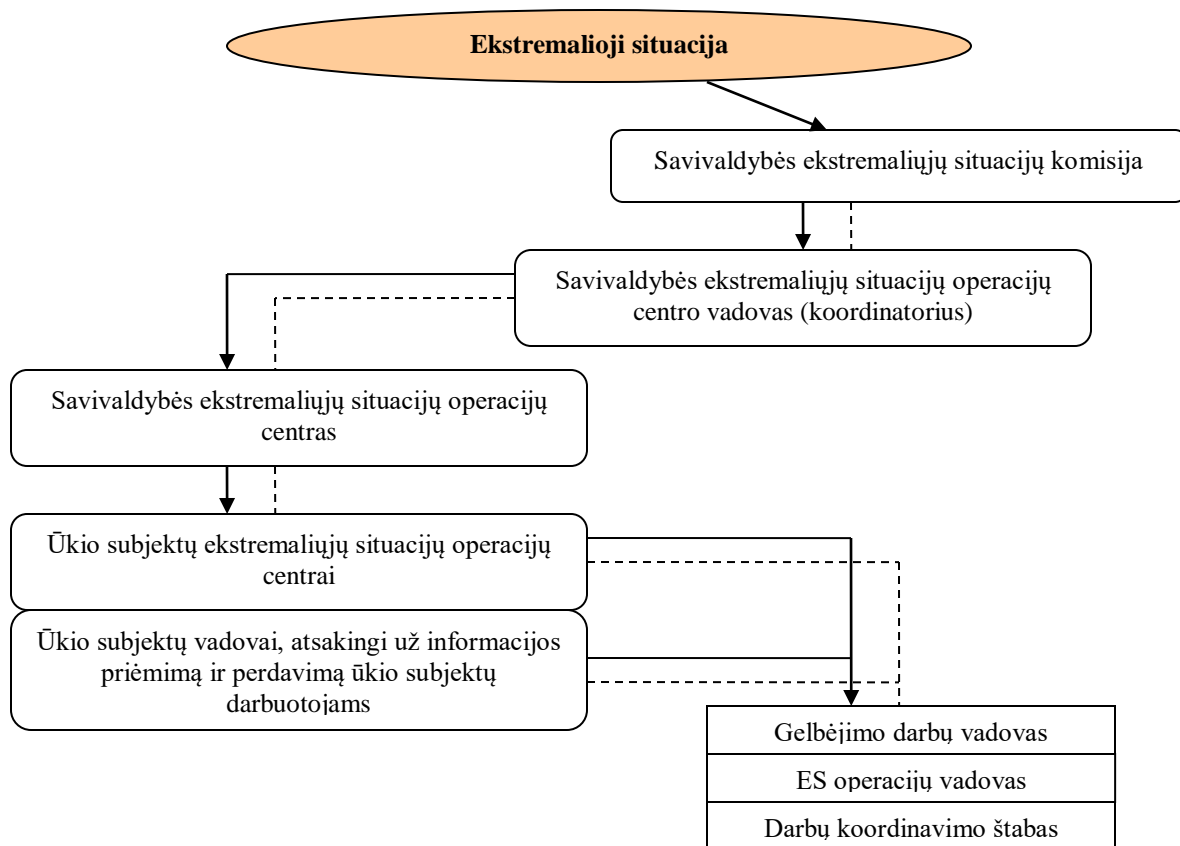
Šiaulių rajono savivaldybėje už gyventojų, valstybės ir savivaldybės institucijų ir kitų įstaigų, ūkio subjektų perspėjimo ir informavimo organizavimą apie gresiantį ar įvykusį ekstremalių įvykių ir gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus yra atsakingas vyriausiasis specialistas civilinei saugai.

Civilinės saugos specialistas, kada ekstremalioji situacija ar ekstremalusis įvykis atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintus Ekstremalių įvykių kriterijus ([Žin., 2006, Nr. 29-1004](#); [2009, Nr. 153-6928](#); [2011, Nr. 107-5059](#)), savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymu per 30-40 minučių organizuoja savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos narių sukvietimą.

Savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijai nusprendus (ar savivaldybės administracijos direktoriui nurodžius) kartu su savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro koordinatoriumi, per 30-50 minučių sušaukiami savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro nariai arba jo darbo

grupių dalis ir organizuojamas jų darbas, vadovaujantis savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro nuostatais (**PRIEDAS NR. 4**).

Šiaulių rajono savivaldybės lygio Ekstremaliosios situacijos valdymo schema

→ – valdymas

- - - - - – keitimasis informacija

4. Savivaldybės administracijos bei savivaldybės teritorijoje esančių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmai likviduojant ekstremaliuosius įvykius ar situacijas bendrų veiksmų koordinavimo tvarka

Savivaldybės administracijos bei savivaldybės teritorijoje esančių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmai likviduojant ekstremaliuosius įvykius ar situacijas, šalinant jų padarinius, atliekant gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, atitinkančius arba viršijančius Ekstremalių įvykių kriterijus (pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimą Nr. 1503 (*Žin., 2010, Nr. 125-6425*)):

4.1. Pastatų ir statinių gaisrai (sprogimai), gaisrai atvirose teritorijose

GAISRAS – nekontroliuojamas degimas, padarantis didelius materialinius nuostolius ir sukeltis grėsmę žmonių sveikatai bei gyvybei.

Gamtiniai gaisrai pagal jų pasireiškimo ir intensyvumo vietą skirstomi į:

- *aukštuminius, kai dega medžiai, jų lajos;*
- *antžeminius, kai dega miško paklotė, trakas;*
- *požeminius, kai dega durpingas dirvožemio sluoksnis.*

Degumo klasė	Medynų rūšys	Galimo gaisro rūšis
I - (didelio gamtinio degumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai iki 40 metų; pušynai, eglynai; durpingas dirvožemis	Per visą sausringą metų laikotarpį gali kilti žemutiniai, viršutiniai ir durpiniai požeminiai gaisrai
II – (vidutinio gamtinio degumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai iki 40 metų; pušynai ir eglynai; nedidelė dalis lapuočių; nusausintų augaviečių medynai	Ilgiau užsitęsęs sausringam laikotarpiui spygliuočių medynuose galimi žemutiniai, nusausintų augaviečių medynuose viršutiniai bei požeminiai gaisrai
III – (mažo gamtinio degumo miškai)	Visų rūšių medžiai ir lapuočių medynai	Dėl užsitęsusios sausros gali kilti žemutiniai gaisrai

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 5
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 10

CO ir kietųjų dalelių vidutinė paros koncentracija (KD10) lygi nustatytai ribinei vertei arba ją viršija	kartai	≥ 20
Gaisro plitimas kelia pavojų miškams (parkams, miško masyvams)	bendras pažeistas plotas, ha	≥ 25
Durpynų ar durpingų pievų degimas, smilkimas	faktas	yra
Gaisras apima 1/3 saugomos teritorijos (draustinio, regioninio ir nacionalinio parko, rezervato) teritorijos ploto	faktas	yra
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
• Gaisro likvidavimas užtruko ilgiau nei 24 val.;		
• Gaisro gesinimui mobilizuojamos pajėgos iš 3 - jų ir daugiau gretimų savivaldybių;		
• Dėl gaisro keliamo pavojaus iš nuolatinės gyvenamosios vietos evakuojama daugiau nei 300 gyventojų;		
• Dėl gaisro sukeltų padarinių sutriko būtiniausias gyvenimo sąlygos gyvenimo sąlygos daugiau kaip 500 gyventojų ir ši padėtis trunka ilgiau kaip 24 val.		

► Ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai ir gyvenamųjų namų, kuriuose kilo gaisras gyventojai:

- skubiai organizuoja gaisro gesinimą savo pajėgomis ir gaisro plėtimosi sustabdymą;
- operatyviai informuoja apie gaisrą ir 112 tarnybą;
- perspėja apie pavojų darbuotojus, artimiausius gyventojus ir kaimynystėje esančius subjektus;
- organizuoja darbuotojų (žmonių) evakavimą iš pavojingos sveikatai ir gyvybei patalpos, pastato ar teritorijos;
- po gaisro atlieka patirtų nuostolių vertinimą, teikia duomenis apie tai draudimo kompanijai ir savivaldybės administracijai.

► Miškų urėdijos ir durpynus eksploatuojantis ūkio subjektas:

- skubiai organizuoja gaisro gesinimą savo pajėgomis ir gaisro plėtimosi sustabdymą, apsauginių juostų darymą;
- operatyviai informuoja bendrąjį pagalbos centrą apie gaisrą;
- taiko visas prevencines priemones ir organizuoja gaisrų gesinimo technikos miškų gaisrams gesinti panaudojimą;
- telkia turimus žmogiškuosius resursus gaisrų gesinimui;
- perspėja apie pavojų artimiausius gyventojus, įmones, įstaigas;
- teikia informaciją rajono aplinkos apsaugos institucijoms ir rajono savivaldybės administracijai;
- po gaisro likvidavimo, vykdo gaisravietės stebėjimą;
- vertina patirtus nuostolius ir teikia tokius duomenis draudimo kompanijai ir savivaldybės administracijai.

► Priešgaisrinė gelbėjimo ir savivaldybės priešgaisrinės tarnybos:

- vykdo ir koordinuoja gaisrų gesinimą, gyventojų evakavimą ir turto gelbėjimą;
- teikia pirmąją pagalbą nukentėjusiems;
- mobilizuoja tiesiogiai ir operatyviai pavaldžias pajėgas gaisro gesinimui;
- tiria gaisro priežastis ir dalyvauja ikiteisminio tyrimo procedūrose;
- teikia informaciją kitoms institucijoms ir savivaldybės administracijai;

- vykdo gelbėjimo darbų ir ES operacijų vadovo funkcijas;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Policijos komisariatas:**

- organizuoja eismo reguliavimą gaisro teritorijoje;
- organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
- vykdo į pavojaus zoną patenkančių gyventojų perspėjimą;
- organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
- organizuoja, koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;
- organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda leidimų sistemą;
- atlieka ikiteisminį tyrimą;
- teikia informaciją suinteresuotoms institucijoms ir savivaldybės administracijai;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Greitosios medicinos pagalbos stotis:**

- teikia skubią medicininę pagalbą nukentėjusiems ir vykdo jų transportavimą į medicinos įstaigas;
- prireikus organizuoja budėjimą prie ekstremaliosios situacijos židinio;
- teikia informaciją apie nukentėjusius suinteresuotoms institucijoms ir savivaldybės administracijai.

► **Regiono arba rajono visuomenės sveikatos priežiūros institucijos:**

- vertina aplinkos komponentų taršos poveikį žmogaus sveikatai;
- teikia pasiūlymus dėl apsaugos ir prevencijos priemonių taikymo;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Regiono arba rajono aplinkos apsaugos institucijos:**

- organizuoja aplinkos taršos tyrimus, taršos poveikio aplinkai masto ir padarytos žalos nustatymą;
- atlieka teršalų sklaidos prognozes, teikia rekomendacijas ir jų kompetencijai priskirtą kitą informaciją reaguojančioms institucijoms ir ES valdančioms struktūroms;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius:**

- organizuoja gyventojų evakavimą ir apgyvendinimą.
- vykdo numatytas funkcijas savivaldybės ESOC ir GEPK sudėtyje.

► **Savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius** – padeda užtikrinti evakuotų gyventojų laikiną apgyvendinimą KAS.

► **Seniūnijų seniūnai:**

- dalyvauja gyventojus perspėjant ir informuojant apie pavojų, taikytinas apsisaugojimo priemonės ir priimtus privalomai vykdyti sprendimus;
- vykdo priskirtas funkcijas savivaldybės ESOC Materialinio techninio aprūpinimo grupės ir GEPK sudėtyse.

► **UAB „Kuršėnų autobusų parkas“** – teikia žmonių pervežimo paslaugas, telkiant pagalbą ir evakuojant gyventojus.

► **Rajono savivaldybės ESK :**

- savivaldybės administracijos direktoriaus (ESK pirmininko) sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgiant į EĮ ar ES mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima nutarimą dėl savivaldybės ESOC aktyvavimo;
- teikia siūlymus dėl ES paskelbimo ir ES operacijų vadovo kandidatūros;

- aptaria padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
- siūlo sprendimus dėl gyventojų evakuavimo, jų apgyvendinimo, reikalingos pagalbos pasitelkimo ir patirtos žalos atlyginimo (kompensavimo).

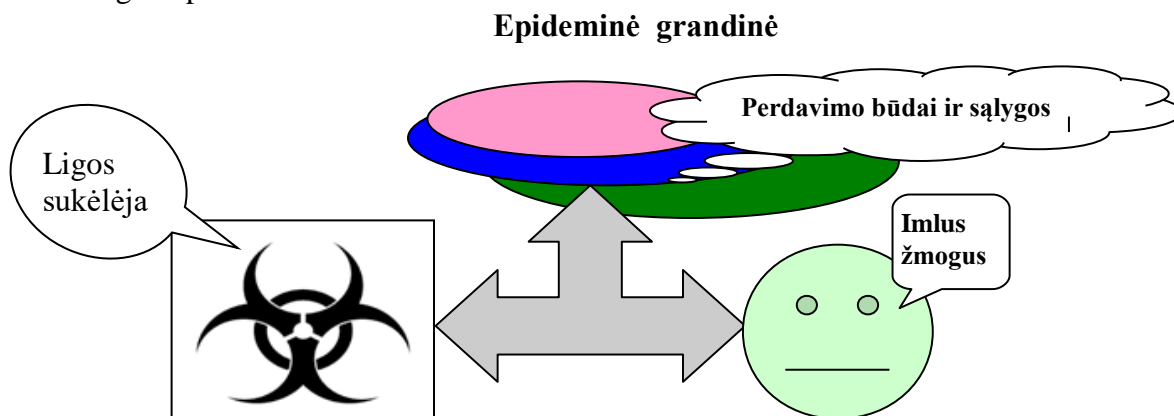
► **Rajono savivaldybės ESOC:**

- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja gaisro ir dėl jo susidariusios ES eigą ir mastą, numato CS priemones ir gelbėjimo veiksmus;
- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ES, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ES būdus;
- keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
- telkia visas savivaldybėje esančias CS sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiems, prireikus evakuoja gyventojus;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti EĮ ar ES likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja CS sistemos subjektų veiksmus;
- teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių, kitų materialinių išteklių panaudojimo;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

4.2. Žmonių ypač pavojingu užkrečiamų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingu užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)

YPAČ PAVOJINGOS (PAVOJINGOS) INFEKcinės LIGOS – tai tokios užkrečiamosios ligos, dėl kurių sergantys ar turėję su sergančiais kontaktą bei šių ligų sukėlėjų nešiotojai privalomai hospitalizuojami, izoliuojami, tiriami ir gydomi.

EPIDEMINIS PROCESAS – tai nenutrūkstantis susirgimų užkrečiamomis ligomis ar jų išplitimo reiškinys, susijęs su užkrečiamųjų (infekcinių) ligų sukėlėjo perdavimu sveikiems žmonėms. Šio proceso esmė – biologinis parazitizmas.

EPIDEMIJA – tai vidutinio intensyvumo laipsnis, kuriam būdingas sergančiųjų skaičiaus didėjimas ir apimantis vieną ar keletą teritorijos administracinių vienetų.

PANDEMIJA – aukščiausias užkrečiamųjų ligų išplitimo laipsnis, apimantis ypač dideles teritorijas.

UŽKRĖSTA TERITORIJA – tai apibrėžtų ribų teritorija, kurioje dėl esančių užkrečiamųjų ligų sukėlėjų ar jų plitimo ypatumų nuolat išlieka galimybė užsikrėsti ir susirgti infekcinėmis ligomis.

KARANTINAS – specialus laikinas režimas bei su juo susijusios administracinio bei sanitarinio pobūdžio priemonės, skirtos apsaugai nuo epideminio pobūdžio ligų, kuriomis gali užsikrėsti žmonės ar gyvūnai. Pagrindinis šios priemonės tikslas – sustabdyti epidemijos plitimą.

DEZINFEKCIJA – tai patogeninių (užkrečiamas ligas sukeliančių) mikroorganizmų sunaikinimas aplinkoje, naudojant fizinius ir cheminius metodus. Dezinfekcija skirstoma į *profilaktinę* ir *priverstinę*, o pastaroji į *einamąją* ir *baigiamąją*.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Mirė dėl ypač pavojingos užkrečiamosios ligos	žmonių kaičius	≥ 1
Nustatytas ypač pavojingos žmonių užkrečiamosios ligos atvejis, kuris gali sukelti tarptautinio masto ekstremalią visuomenės sveikatai situaciją	faktas	yra
Sutrikdyta sveikata. Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	faktas	yra
Kitas biologinės kilmės įvykis, kuris gali greitai išplisti ir sunkiai paveikti visuomenės sveikatą ir kuriam būtinas koordinuotas tarpinstitucinis reagavimas (atsakas)	faktas	yra
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
• EĮ padariniai išplito daugiau nei 2/3 savivaldybės teritorijos bendro ploto;		
• EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;		
• dėl EĮ pavojingame ar valstybės reikšmės objekte sutriko veikla, objekto kontrolė ar funkcionavimas;		
• situacijai suvaldyti prašoma pagalba iš 3-jų ir > gretimų savivaldybių.		

► **Įmonės ir įstaigos, gyventojai:**

- nutraukiama veikla, informuojami asmens ar visuomenės sveikatos specialistai, suteikiant jiems aktualią informaciją;

- pajutę bendrą negalavimą ar specifinius būdingus požymius nedelsiant kreipiasi pas medikus;
- darbuotojai ir gyventojai privalomai vykdo nustatytas priešepidemines priemones.

► **Regiono arba rajono visuomenės sveikatos priežiūros institucijos:**

– koordinuoja visuomenės sveikatos priežiūros organizavimą;

– įvertina susidariusią ekstremaliąją situaciją, nustato pavojų žmonių sveikatai ir gyvybei;

– atlieka funkcijas, susijusias su užkrečiamųjų ligų nustatymu, užkrėstų teritorijų ar karantino skelbimu ir (ar) atšaukimu;

– organizuoja epidemiologinį tyrimą ir dalyvauja organizuojant kontrolės (valdymo) priemones;

– kontroliuoja, kaip užkrėstoje teritorijoje taikomos kontrolės (valdymo) priemonės ir vertina jų veiksmingumą;

– koordinuoja medicininę – karantininę kontrolę pasienio kontrolės punktuose, siekdama apsaugoti Lietuvos Respublikos teritoriją nuo užkrečiamųjų ligų;

- aktyviai bendradarbiauja priimant sprendimus bei juos įgyvendinant su rajono Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, rajono PSPC ir Respublikine Šiaulių ligonine;

- teikia informaciją apie epidemiologinę situaciją Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centrai, Ekstremalių situacijų sveikatai centrai, kitoms suinteresuotoms institucijoms ir savivaldybės administracijai;

- vykdo ES operacijų vadovo funkcijas;

- pagal kompetenciją dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigos ir Kuršėnų ligoninė:**

- dalyvauja identifikuojant sergančiuosius ir juos izoliuojant nuo aplinkinių;

- teikia skubios medicinos pagalbos, ambulatorinio gydymo ir vakcinacijos paslaugas;

- padeda įvertinti epideminę situaciją ir teikia konsultacijas visuomenės sveikatos priežiūros specialistams;

- reikalui esant, ligoninėje įkuria užkrečiamųjų ligų skyrių ir atlieka stacionarų sergančiųjų gydymą;

- įgyvendina įstaigoje karantines priemones;

- teikia informaciją visuomenės sveikatos institucijoms.

► **Respublikinė Šiaulių ligoninė:**

- atlieka užkrečiamųjų ligų diagnostiką ir stacionarų gydymą;

- teikia konsultacijas įvertinant epideminę situaciją ir taikant priešepidemines priemones;

- esant poreikiui, įkuria papildomą infekcinių ligų skyrių;

- įgyvendina įstaigoje būtinas karantines priemones.

► **Greitosios medicinos pagalbos stotis** – teikia neatidėliotiną pagalbą sergantiems ir transportuoja juos stacionariam gydymui.

► **Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba:**

- organizuoja vandens, gyvūninių ir negyvūninių maisto produktų, pašarų laboratorinių tyrimų atlikimą ir rizikos vertinimą;

- bendradarbiauja ir derina veiksmus su visuomenės sveikatos priežiūros institucijomis.

► **Policijos komisariatas:**

- užtikrina viešąją tvarką ir transporto eismą nustatytoje karantino teritorijoje;

- organizuoja patekimą į karantino teritoriją ir ES židinių;

- padeda įgyvendinti privalomas gyventojams priešepidemines priemones;

- atlieka mirusiųjų identifikavimą;

- įgyvendina karantines priemones įstaigoje.

► **Savivaldybės administracijos už sveiktos ir sanitarijos priežiūrą atskingi darbuotojai:**

- bendradarbiauja su asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigomis ir padeda joms įgyvendinti karantines priemones;

- dalyvauja savivaldybės ESOC veikloje.

► **Rajono savivaldybės ESK:**

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;

- atsižvelgiant į nepalankios epideminės situacijos mastą, vykdomų priešepideminių priemonių apimtį, priima nutarimą dėl savivaldybės ESOC aktyvavimo;

- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo ir karantinių priemonių taikymo;

- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;

- svarsto situacijos valdymo eigą;

- teikia siūlymus dėl karantinių priemonių koregavimo ir reikalingos pagalbos ir patirtų nuostolių atlyginimo.

► **Rajono savivaldybės ESOC:**

- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją, prognozuoja nepalankios epideminės eigą ir mastą, numato atsakomuosius veiksmus;
- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ES, galimus padarinius ir karantines priemones ir apsisaugojimo nuo ES būdus;
- keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas ES eigą;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti susidariusiai situacijai lokalizuoti ir likviduoti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja CS sistemos subjektų veiksmus;
- teikia ESK pasiūlymus dėl konkrečių veiksmingų priešepideminių priemonių, racionalaus Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir materialinių išteklių panaudojimo susidariusiai ES suvaldyti;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidariusios ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

4.3. Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai

ELEKTROS ENERGIJA – tai svarbiausia energijos rūšis, todėl ilgesni jos tiekimo sutrikimai visuomenei gali sukelti katastrofinius padarinius.

Sutrikimai tiekiant elektros energiją skirstomi į šias dvi pagrindines rūšis:

- *gedimai ir avarijos 0,4–10 kV elektros tinkluose;*
- *gedimai ir avarijos 35–330 kV elektros linijose ir pastotėse.*

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 3
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 6 arba ≥ 3 ir yra žuvusiųjų
Elektros energijos tiekimo vartotojui, kuriam nustatyta pirma (I) patikimumo kategorija ir būtinas nenutrūkstamas aprūpinimas elektros energija,	nutraukimo trukmė, val.	≥ 24
Elektros energijos tiekimo nutraukimas daugiau kaip 20000 gyventojų arba ¼ savivaldybės teritorijos gyventojų	nutraukimo trukmė, val.	≥ 24
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
<ul style="list-style-type: none"> • kai dėl EĮ, susijusios su elektros energijos tiekimo sutrikimu, iš nuolatinės gyvenamos vietos būtina evakuoti daugiau nei 300 gyventojų; • tokio pobūdžio EĮ padariniai išplito daugiau nei 2/3 savivaldybės teritorijos bendro ploto; • EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtinausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų; • gedimų ir avarių elektros tinkluose likvidavimo darbai užtruko > kaip 24 val.; • dėl tokio EĮ sutriko valstybės reikšmės objektų funkcionavimas; • prašoma pagalba iš 3-jų ir > gretimų savivaldybių. 		

► **Vartotojai**

- gyvybiškai svarbias paslaugas teikiantys ūkio subjektai, įstaigos siekia užtikrinti funkcionavimą panaudodami turimus arba pasitelktus alternatyvius elektros energijos šaltinius (elektros generatorius, akumuliatorius);

- kiti veiklos vykdytojai nutraukia arba ją perorganizuoja pagal galimybes;

- gyventojai elgiasi pagal pateiktas rekomendacijas, siekdami sumažinti neigiamus padarinius ir išsaugoti būtiniausias gyvenimo sąlygas.

► **UAB „ESO“:**

- mobilizuoja savo pajėgas ir rangovų galimybes elektros energijos tiekimo atstatymui;

- apie susidariusią situaciją, vykdomas priemones ir prognozes informuoja savivaldybės administraciją;

- teikia informaciją vartotojams;

- vykdo ES operacijų vadovo funkcijas;

- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Rajono savivaldybės ESK:**

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;

- atsižvelgiant į elektros energijos tiekimo sistemos objektų pažeidimų ir su tuo susijusių problemų mastą priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;

- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo;

- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;

- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikalingos pagalbos sutelkimo galimybes;

- teikia siūlymus dėl valstybės rezervo priemonių panaudojimo.

► **Rajono savivaldybės ESOC:**

- renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie vykdomus elektros energijos tiekimo atstatymo darbus;

- vertina situaciją dėl gyvybiškai svarbias funkcijas ir paslaugas teikiančių įmonių ir įstaigų funkcionavimo užtikrinimo;

- organizuoja ir koordinuoja teikiamą pagalbą;

- informuoja apie susiklosčiusią situaciją gyventojus ir teikia jiems rekomendacijas;

- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

4.4. Pavoju keliantys meteorologiniai reiškiniai

PAVOJŲ KELIANTYS METEOROLOGINIAI REIŠKINIAI – tai nevaldomi gamtos reiškiniai, kurie savo intensyvumu, poveikio būdu ir trukme, išplitimo zona kelia tiesioginę grėsmę žmonių sveikatai ar gyvybei, turtui, aplinkai bei gali sukelti ekstremaliąsias situacijas (įvykius).

PAVOJINGŲ, STICHINIŲ IR KATASTROFINIŲ METEO REIŠKINIŲ CHARAKTERISTIKOS

Meteorologinio reiškinio pavadinimas	Pavojingumo lygmenį ir poveikį apibūdinantys kriterijai		
	Pavojingas	Stichinis	katastrofinis
1. Smarkus ir l. smarkus vėjas (škvalas, viesulas, uraganas)	Vėjo greitis – 15-27 m/s	Vėjo greitis – 28-32 m/s	Vėjo greitis - > kaip 32 m/s
2. Smarkus ir l. smarkus ir (ar) ilgai trunkantis lietus	Per 12 val. ir < kritulių kiekis – 15-49 mm	Per 12 val. ir < kritulių kiekis – 50-80 mm	Per 12 val. ir < kritulių kiekis > 80 mm
	Kiekis per 5 paras ir < viršija mėn. normą 1-1,9 karto	Kiekis per 5 paras ir < viršija mėn. normą 2-3 kartus	Kiekis per 5 paras ir < viršija mėn. normą > 3 karto
3. Smarkus ir l. smarkus snygis	Per 12 val. ir < kritulių kiekis – 7-19 mm, o sniego dangos prieaugis iki 19 cm	Per 12 val. ir < kritulių kiekis – 20-30 mm, o sniego dangos prieaugis 20-30 cm	Per 12 val. ir < kritulių kiekis – 20-30 mm, o sniego dangos prieaugis > 30 cm
4. Smarki ir l. smarki pūga	Vid. vėjo greitis – 8-14 m/s	Vid. vėjo greitis – 15-20 m/s	Vid. vėjo greitis >20 m/s
	Trukmė – 3 val. ir >	Trukmė – 12 val ir >	Trukmė – 1 para ir >
	Matomumas – 1000 m ir <	Matomumas – 1000 m ir <	Matomumas – 500 m ir <
5. Stambi ir l. stambi kruša	Ledėkių skersmuo 6-19 mm	Ledėkių skersmuo - 20 mm ir didesnis	
6. Stiprus šaltis, smarkus ir labai smarkus speigas	Minimali oro t-ra – minus 25 °C ir žemesnė	Minimali oro temperatūra – minus 30 °C ir žemesnė	
	Trukmė - iki 1 paros	Trukmė - 1-3 paros	Trunka > kaip 3 paros
7. Karštis, kaitra	Maksimali oro temperatūra - 30 °C ir >		
	Trukmė – 1-2 dienos	Trumė – 3 dienos ir ilgiau	
8. Sausra miškuose	Gaisringumo rodiklis – nuo 4000, tačiau nesiekia 10 000	Gaisringumo rodiklis –10 000 ir >	
	Gaisringumo klasė - IV	Gaisringumo klasė - V	
	Trukmė – 1 d. ir ilgiau		
9. Sausra aktyviosios augalų vegetacijos metu	Paros vidutinė t-ra – 10 °C ir >		
	Hidroterminis koeficientas – 0,5 ir <	Hidroterminis koeficientas – < 0,5	
	Trukmė – 15-30 parų	Trukmė - > 30 parų	
10. Tirštas ir l. tirštas rūkas	3 val. ir > matomumas 100 – 500 m.	12 val. ir ilgiau matomumas – 100 m. ir <	

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 3
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 6 arba ≥ 3 ir yra žuvusiųjų
Kyla pavojus gyvybei, sveikatai, turtui	žmonių skaičius	≥ 50
Pastato (statinio arba jo konstrukcijos) visiškas ar dalinis sugriovimas, kai užstatoma teritorija > nei 5000 m ² ir kai tokia pastate (statinyje gali būti 50 ir > žmonių	faktas	yra
Gyvenamo ar kitokios paskirties statinio arba jo konstrukcijos visiškas ar dalinis sugriovimas, kai neatidėliotinai reikia suteikti gyvenamą vietą žmonėms	žmonių skaičius	≥ 10
Kyla pavojus nekiliojamai kultūros vertybei	faktas	yra
Kyla pavojus pavojingajam ar valstybinės reikšmės objektui	faktas	yra
Meteorologinis ar hidrologinis reiškinys, sukėlęs žemės ūkio augalų žūtį	pažeistas bendras plotas, ha	≥ 10
Dėl meteorologinio ar hidrologinio reiškinio pažeistas žemės paviršius ir (ar) gilesni jo sluoksniai	pažeistas bendras plotas, ha	≥ 1
Dėl meteorologinio ar hidrologinio reiškinio nuketėjo miškas	bendras pažeistos medienos tūris, m ³	≥ 0,5 mln.
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas magistraliniame kelyje (A12), kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 4
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas krašto keliuose (152, 153, 209 ir 2010), kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 8
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas rajoniniuose keliuose (1601-1641), kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 48
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas Joniškio ir Žagarės m. pagrindinėse gatvėse kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 4
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
• kai dėl EĮ iš nuolatinės gyvenamos vietos būtina evakuoti daugiau nei 300 gyventojų;		
• EĮ padariniai išplito daugiau nei 2/3 savivaldybės teritorijos bendro ploto;		
• EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtinausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;		
• gelbėjimo, paieškos, neatidėliotini darbai ir pačio EĮ likvidavimas užtruko > kaip 24 val.;		
• dėl EĮ pavojingame ar valstybės reikšmės objekte sutriko veikla, objekto kontrolė ar funkcionavimas;		
• situacijai suvaldyti prašoma pagalba iš 3-jų ir > gretimų savivaldybių.		

► **Hidrometeorologijos tarnyba** - užtikrina hidrometeorologinės informacijos ir prognozių teikimą gyventojams ir institucijoms, reaguojančioms į pavojų keliančius meteorologinius reiškinius ir organizuojančioms tokių gamtos reiškinių padarinių šalinimą.

► **Įmonės ir įstaigos, gyventojai:**

- koreguoja savo veiklą ir rengiasi pasitikti artėjantį pavojų keliantį gamtos reiškinių;
- gyvybiškas paslaugas teikiantys ŪS ir KĮ siekia užtikrinti savo veiklos tęstinumą: mobilizuoja turimus ir rangovų išteklius, operatyviai reaguoja į avarijas;
- vertina patirtus nuostolius ir teikia informaciją apie tai draudimo kompanijoms, steigėjui ir savivaldybės administracijai;
- gyventojai namuose, lauke ar kelyje elgiasi pagal pateiktas rekomendacijas ir teikia informaciją apie padarinius.

► **Rajono keliu ir gatvių priežiūros paslaugas teikiančios įmonės** – siekia užtikrinti saugias eismo sąlygas gatvėse ir mažiau slidų šaligatvių paviršių.

► **VI „Šiaulių regiono keliai“:**

- palaiko magistralinių, krašto kelių, jų inžinerinių objektų, ženklų tinkamą būklę;
- stebi, vertina kelio dangos būklę ir priklausomai nuo to įgyvendina kelių priežiūros priemones;
- esant poreikiui padeda užtikrinti saugesnes eismo sąlygas rajoniniuose keliuose;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Priešgaisrinė gelbėjimo ir savivaldybės priešgaisrinės tarnybos:**

- mobilizuoja pajėgas gamtos stichijos padarinių likvidavimui;
- šalina išvirtusius medžius, griaua pažeistus ir keliančius pavojų statinius;
- padeda išpumpuoti vandenį iš užtvindytų patalpų ar gatvių ruožų;
- talkina įrengiant dirbtinius pylimus kylančiam vandeniui sulaikyti ar nukreipti;
- teikia pagalbą policijai ir greitajai medicinos pagalbai vykstant į nepravažiuojamą vietovę;
- užtikrina kitų priskirtų tarnybai funkcijų vykdymą;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Policijos komisariatas:**

- mobilizuoja savo pajėgas dėl saugaus eismo užtikrinimo;
- bendradarbiauja su kelių priežiūrą vykdančiais subjektais siekia užtikrinti autotransporto eismo saugumą: nesaugiuose kelio ruožuose koreguoja eismo greitį, vykdo reidus ir kt.
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Greitosios medicinos pagalbos stotis, ASPI, Kuršėnų ligoninė** – siekia užtikrinti būtiniosios medicinos pagalbos, pirmo ir antro lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas gyventojams, kuriems sutriko sveikta dėl pavojingų gamtos reiškinių poveikio.

► **Rajono savivaldybės ESK:**

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgiant į meteo reiškinių pobūdį ir jo padarinių mastą priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo;
- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;
- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikalingos pagalbos sutelkimo galimybes;
- teikia siūlymus patirtų nuostolių atlyginimo.

► **Rajono savivaldybės ESOC:**

- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie padarinius ir vykdoma jų likvidavimo priemones;
- teikia siūlymus dėl padarinių likvidavimo ir atstatomųjų darbų prioritetų, skirtų finansinių ir materialinių išteklių racionalaus apnaudojimo;

- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ES, galimus padarinius ir elgesio rekomendacijas gyventojams;

- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti susidariusiai situacijai lokalizuoti ir likviduoti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;

- pagal kompetenciją koordinuoja CS sistemos subjektų veiksmus;

- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

4.5. Avarijos hidrotechnikos įrenginiuose, pavojingai aukštas (poplūdis, užtvindymas) arba žemas vandens lygis tvenkiniuose

HIDROTECHNIKOS ĮRENGINYS - tai inžinerinis statinys, kurio pagalba užtvengiama upė (upelis) ir to pasekoje susidaro dirbtinis vandens telkinys.

Pagrindiniai tokio statinio elementai yra šie:

- *užtvanka (damba);*

- *šachtinis arba skydinis vandens lygio reguliavimo įrenginys.*

Hidrotechninius statinius sąlyginai galima suskirstyti į dvi kategorijas – *pasyvius*, kuriuose susikaupęs vanduo neatlieka jokio naudingo aktyvaus proceso ir *aktyvius*, kurių vandens potencinė jėga panaudojama elektros energijos gamybai.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 3
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 6 arba ≥ 3 ir yra žuvusiųjų
Kyla pavojus žmonėms ir jų turtui	žmonių skaičius	≥ 50
Sunaikinta žemės ūkio augalai	bendras pažeistas plotas, ha	≥ 10
Kyla pavojus nekilnojamai kultūros vertybei	faktas	yra
Pažeistos saugomos teritorijos	plotas, ha	≥ 0,5
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
<ul style="list-style-type: none"> • kai dėl EĮ, susijusio tvenkinio hidrotechnikos įrenginių būkle ar avarine situacija ir užtvindymo grėsme iš gyvenamos vietos būtina evakuoti ir laikinai apgyvendinti > kaip 300 gyventojų; • EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtinausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų; • avarijos likvidavimas ir kiti neatidėliotini darbai gali užtrukti ilgiau kaip 24 val. 		

► **Tvenkinio savininkai, gyventojai** - pastebėję neįprastai žymius vandens lygio tvenkinyje svyravimus ar aiškius hidrotechnikos įrenginio pažeidimo požymius, nedelsiant informuoja savivaldybės administraciją arba rajono aplinkos apsaugos instituciją.

► **Atliekantys tvenkinio priežiūrą ir stebėjimą:**

- esant padidėjusiam vandens pratekėjimui ir filtracijos procesui, vykdo pastovų stebėjimą bei vertinimą;

- pasiekus kritinius vandens lygius, skubiai informuoja rajono savivaldybės administracijos vadovus, aplinkos apsaugos institucijas ir tvenkinių savininkus;

- panaudodami hidrotechninio statinių įrenginius žemina vandens lygį.

- nepavykus stabilizuoti padėties ir didėjant grėsmei, informuoja patenkančius į užtvindymo zoną gyventojus, įmones ir įstaigas;

- teikia informaciją rajono aplinkos apsaugos agentūrai ir savivaldybės administracijai ir siūlymus dėl kitų būtinų priemonių vykdymo;

- vykdo ES operacijų vadovo funkcijas;

- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Priešgaisrinė gelbėjimo ir savivaldybės priešgaisrinės tarnybos:**

- padeda atlikti tvenkinio krantų arba dambos aukštinimo darbus;

- talkina šalinant vandenį iš apsemtų patalpų ar teritorijų;

- padeda evakuotis gyventojams ir gelbsti jų turtą;

- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Policija ir VĮ „Šiaulių regiono keliai“** – užtikrina saugų transporto eismą apie hidrotechninio statinio avarijos vietą, užtvindytą teritoriją arba galimo užtvindymo zoną.

► **Rajono savivaldybės ESK:**

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;

- atsižvelgiant EĮ padarinius ir mąstą priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;

- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo;

- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;

- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikalingos pagalbos galimybes.

► **Rajono savivaldybės ESOC:**

- renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją ES ir jos likvidavimo eigą;

- organizuoja bei koordinuoja pagalbą rangovams, vykdančiams hidrotechninio statinio avarijos likvidavimą;

- teikia informaciją apie keliamą pavojų ir elgesio rekomendacijas gyventojams;

- dalyvauja organizuojant gyventojų, kuriems kyla reali užtvindymo grėsmė, evakavimą ir jų apgyvendinimą;

- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

4.6. Autotransporto avarijos

Tai kelių transporto eismo įvykiai, kurių metu žuvo arba buvo sužaloti žmonės arba ilgesniam laikui sutriko autotransporto eismas.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 3
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 6 arba ≥ 3 ir yra žuvusiųjų
Kyla pavojus gyvybei, sveikatai, turtui	žmonių skaičius	≥ 50
Pastato (statinio arba jo konstrukcijos) visiškas ar dalinis sugriovimas, kai užstatoma teritorija > nei 5000 m ² ir kai tokia pastate (statinyje gali būti 50 ir > žmonių	faktas	yra
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas magistraliniame kelyje (A12), kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 4

Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas krašto keliuose (152, 153, 209 ir 2010), kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 8
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas rajoniniuose keliuose (1601-1641), kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 48
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas Joniškio ir Žagarės m. pagrindinėse gatvėse kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 4
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
• EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;		
• gelbėjimo, neatidėliotini darbai ir pačio EĮ dėl eismo įvykio likvidavimas užtruko > kaip 24 val.;		
• situacijai suvaldyti prašoma pagalba iš 3-jų ir > gretimų savivaldybių.		

► **Patekę į avariją eismo dalyviai ir įvykio liudininkai:**

- nejudindami transporto priemonės, įjungia signalą „avarija“, nufotografuoja situaciją ir praneša apie įvykį policijai;

- jeigu gali, savarankiškai palieka transporto priemonę ir padeda tai atlikti bendrakeleiviams;
- kviečiasi pagalbos per tel. 112;
- pagal galimybes suteikia pirmąją pagalbą sau ir kitiems nukentėjusiems;
- informuoja draudimo kompaniją;
- įvykio liudininkai padeda žmonėms pasišalinti iš sugadinto automobilio, suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiems, fotografuoja eismo įvykį, tamsiu paros metu imasi priemonių išpėti kitus eismo dalyvius apie avariją (netoli įvykio pastato avarinį ženklą, patys sustoja ir įjungia avarinį signalą, trumpomis šviesomis apšviečia nelaimės vietą ir pan.), iškviečia pagalbą ir duoda parodymus teisėsaugos pareigūnams.

► **Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba:**

- atlieka degančio automobilio gesinimą ir gelbėjimo darbus;
- teikia pirmąją pagalbą nukentėjusiems ir padeda suteikti skubiąją medicininę pagalbą medikams;
- atlaisvina kelio važiuojamąją dalį nuo sugadintų automobilių ar jų dalių.
- pašalina nuo kelio dangos įvykio metu iš automobilių išsiliejusias aplinkai pavojingas medžiagas;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Policija:**

- eismo įvykio vietoje užtikrina eismo saugumą;
- tiria įvykio aplinkybes ir priima atitinkamus sprendimus;
- padeda gelbėtojams ir medicinos darbuotojams;
- identifikuoja nukentėjusiuosius ir informuoja žuvusiųjų artimuosius;
- vykdo ES operacijų vadovo funkcijas;
- teikia informaciją savivaldybės administracijai, žiniasklaidai ir kitoms suinteresuotoms institucijoms;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Greitoji medicinos pagalbos stotis, ligoninė, ASPI:**

- užtikrina skubios, būtinosios medicinos pagalbos, pirmo ir antro lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas nukentėjusiems;
- esant poreikiui, transportuoja nukentėjusius į trečio lygio medicinos paslaugas teikiančias medicinos įstaigas ir specializuotus gydymo centrus;

- teikia psichologinę pagalbą nukentėjusiems ir žuvusiųjų artimiesiems.

► **Rajono savivaldybės ESK:**

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgiant į autotransporto eismo avarijos ir jos padarinių mastą priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo;
- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;
- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikalingos pagalbos sutelkimo galimybes;
- teikia siūlymus patirtų nuostolių atlyginimo.

► **Rajono savivaldybės ESOC:**

- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie padarinius ir vykdoma jų likvidavimo priemones;
- teikia siūlymus dėl padarinių likvidavimo ir atstatomųjų darbų prioritetų, skirtų finansinių ir materialinių išteklių racionalaus apnaudojimo;
- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ES, galimus padarinius ir elgesio rekomendacijas gyventojams;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti susidariusiai situacijai lokalizuoti ir likviduoti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja CS sistemos subjektų veiksmus ir įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidariusios ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

4.7. Pavojingi radiniai

Tai žemėje arba jos paviršiuje, vandenyje, ar kitur aptinkami sprogimui ir kitaip pavojingi žmogui, aplinkai, veiklai ir turtui objektai, kuriuos būtina nukenksminti.

Jie skirstomi pagal neigiamo poveikio pobūdį:

- nuo karo likę seni arba tam tikslui padaryti sprogmenys;
- įtartini radiniai - vokas, paketas, balionas, konteineris ar kita talpa su pavojinga chemine medžiaga arba nežinoma medžiaga;
- jonizuojančią spinduliuotę skleidžiantis objektas.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 3
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 6 arba ≥ 3 ir yra žuvusiųjų
Rastas sprogmuo	faktas	yra
Pavojingos cheminės medžiagos patekimas į žemės paviršių ir (ar) jos gilesnius sluoksnius	medžiagos kiekis, t	≥ 5
Įtartinas radinys - vokas, paketas, balionas konteineris ar indas (talpa) su pavojinga chemine medžiaga arba nežinoma medžiaga	faktas	yra
Nustatytas paliktas jonizuojančios spinduliuotės šaltinis arba radionuklidais užterštas objektas	faktas	yra

Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:
• kai dėl EĮ, susijusios pavojingu radiniu, iš nuolatinės gyvenamos vietos būtina evakuoti daugiau nei 300 gyventojų;
• EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;
• radinio ir jo užterštos teritorijos nukenksminimo darbai užtruko > kaip 24 val.;
• dėl tokio pobūdžio EĮ sutriko valstybės reikšmės objektų funkcionavimas.

► **Aptikę radinį** – jo neliesdami pasišalina į saugų atstumą, užtikrina, kad taip elgtųsi ir kiti ir skubiai praneša apie tai tel. 112.

► **Specialiosios tarnybos ir kitos kompetentingos institucijos:**

- *policija* užtikrina vietos apsaugą, saugų perimetrą ir palydą radinio transportavimui į nukenksminimo vietą;

- *priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba* pagal kompetenciją atlieka cheminės ir radioaktyvios taršos pirminį vertinimą, pagal galimybes izoliuoja radinį nuo aplinkos ir padeda atlikti nukenksminimo darbus;

- *antiteroristinių operacijų rinktinė „Aras“ ir kariuomenės J. Vitkaus inžinerijos bataliono išminuotojai* atlieka išminavimo darbus vietoje ir sprogmenų nukenksminimą;

- *visuomenės sveikatos priežiūros ir aplinkos apsaugos institucijos* vykdo poveikio žmonėms ir aplinkai vertinimą, siūlo atitinkamas saugos priemones, organizuoja medžiagos indentifikavimą ir numato radinio nukenksminimą;

- *greitosios medicinos pagalbos ekipažas* budi įvykio vietoje ir yra pasirengęs suteikti medicininę pagalbą.

► **Rajono savivaldybės ESK:**

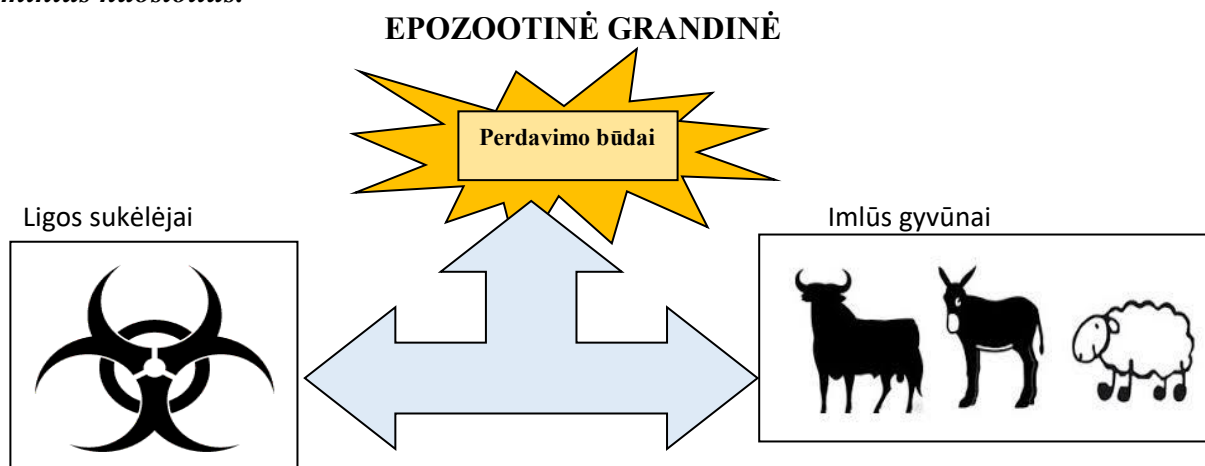
- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgiant į radinio keliamą pavojų ir jo galimus padarinius bei reagavimo į tokį įvykį kitus ypatumus priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo;
- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;
- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikalingos pagalbos sutelkimo galimybes.

► **Rajono savivaldybės ESOC:**

- renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie radinio neutralizavimo eigą;
- organizuoja ir koordinuoja teikiamą pagalbą;
- informuoja apie susiklosčiusią situaciją į galimo pavojaus zoną patenkančius gyventojus, šmones, įstaigas ir teikia jiems nurodymus bei rekomendacijas;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

4.8. Gyvūnu užkrečiamųjų ligų protrūčiai (enzootijos, epizootijos)

Tai patogeninių mikroorganizmų sukeltos gyvūnų ligos, kurios greitai plinta ir neša didelius ekonominius nuostolius.

GYVŪNŲ UŽKREČIAMOSIOS LIGOS PROTRŪKIS – vieno arba daugiau gyvūnų užkrečiamosios ligos atvejų patvirtinimas.

Gyvūno (gyvulio) tokios ligos protrūkio vieta vadinama užkrečiamosios ligos **židiniu**. Apie jį nustatoma:

- 3 km spinduliu **apsaugos zona**;
- 10 km spinduliu **priežiūros zona**.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Rajono teritorijoje nustatytas protrūkis gyvūnų pavojingos užkrečiamosios ligos, dėl kurios teikiamas pranešimas Europos Bendrijų Komisijai ir kitoms Europos Sąjungos valstybėms	faktas	yra
Oficialiai patvirtinta, kad rajone yra ypač pavojingos užkrečiamosios ligos, dėl kurios privalomos nustatytos kontrolės priemonės, gyvūnų kritimo atveju	nugaišo ūkinis gyvūnas, vnt.	≥ 1
Rajone oficialiai patvirtinta paukščių užkrečiamoji liga, dėl kurios yra gaišta paukščiai	nugaišo paukštis, vnt.	≥ 1
Ypač pavojinga gyvūnų užkrečiamoji liga patvirtinta Latvijos Respublikos administraciniame vienetė, kuris ribojasi su rajonu	faktas	yra
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
<ul style="list-style-type: none"> • EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtinausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų; • tokio pobūdžio EĮ padariniai išplito daugiau nei 2/3 savivaldybės teritorijos bendro ploto; • priešepizootinių priemonių įgyvendinimas ir ES padarinių likvidavimas gali užtrukti ilgiau kaip 24 val. 		

► **gyvūnų (gyvulių) laikytojai:**

- užtikrina gyvūnų ženklimą, registravimą ir pranešimų apie jų perkėlimą ir kaitą teikimą Joniškio rajono Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau-VMVT);
- rūpinasi gyvūnų sveikata;

- užtikrina tinkamą gyvūnų šėrimą saugiais pašarais ir kad gyvūnams laiku būtų suteikta veterinarinė pagalba ir kad būtų laikomasi gaminamų gyvūninių produktų saugos reikalavimų;

- laikymo vietoje taiko biologinio saugumo priemones;

- pastebėję laikomų gyvūnų sveikatos sutrikimus, įtaręs gyvūnų užkrečiamąją ligą ar radęs nugaišusį laikomą gyvūną, nedelsdamas apie tai praneša privačiam veterinarijos gydytojui ar Joniškio rajono VMVT teritoriniam;

- vykdo rajono VMVT ir savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymus, apribojimus ir rekomendacijas.

► **Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba:**

- kas metai rengia ir įgyvendinimą užkrečiamųjų ligų stebėsenos ir kontrolės planą;

- esant gyvūnų užkrečiamųjų ligų įtarimui, organizuoja mėginių paėmimą ir pristatymą į Nacionalinį maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutą (toliau – Institutas) laboratoriniam tyrimui;

- vertina epizootinę situaciją, nustato apsaugos ir priežiūros zonas;

- teikia privalomuosius nurodymus gyvūnų laikytojams;

- rengia veterinarinės kontrolės postus ir organizuoja jų funkcionavimą;

- numato vykdo ir kontroliuoja priešepizootines priemones;

- kreipiasi į savivaldybės administracijos direktorių dėl apribojimo ir kontrolės priemonių taikymo ligos židinyje, apsaugos ir priežiūros zonose;

- teikia informaciją apie nepalankios epizootinės situacijos valdymą savivaldybės administracija, kitoms suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei;

- vykdo ES operacijų vadovo funkcijas;

- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

- **Policija ir VĮ „Šiaulių regiono keliai“** – padeda užtikrinti veterinarinės kontrolės postų darbą ir transporto eismą teritorijoje kur nustatytas ligos židiny, apsaugos ir priežiūros zonos.

► **Rajono savivaldybės ESK:**

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;

- atsižvelgiant į užkrečiamosios ligos galimus padarinius bei reagavimo į tokį įvykį kitus ypatumus priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;

- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo ir numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;

- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikaligos pagalbos galimybes.

► **Rajono savivaldybės ESOC:**

- renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie epizootinę situaciją;

- organizuoja ir koordinuoja teikiamą pagalbą rajono VMVT;

- informuoja apie susiklosčiusią situaciją, įvestus apribojimus ir privalomas vykdyti priešepizootines priemones;

- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

4.9. Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sutrikimai, avarijos

Egzistuoja tiesioginė koreliacija tarp vandens tiekimo ir vartotojų naudojimosi centralizuotais nuotekų tinklais – *nutrūkus vandens tiekimui nebeįmanoma naudotis nuotekų sistemomis ir atvirkščiai.*

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 6 arba ≥ 3 ir yra žuvusiųjų
Nutrauktas geriamo vandens tiekimas stacionariai asmens sveikatos priežiūros, socialinės globos arba formaliojo mokymo paslaugas teikiančiai įstaigai	nutraukimo trukmė, val.	≥ 24
Nutrauktas geriamo vandens tiekimas > kaip 5000 gyventojų	nutraukimo trukmė, val.	≥ 24
Nutrauktas nuotekų šalinimas > kaip 20000 gyventojų	nutraukimo trukmė, val.	≥ 24
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
<ul style="list-style-type: none"> • kai dėl EĮ, susijusio su centralizuotu vandens arba nuotekų šalinimo nutraukimu iš gyvenamos vietos būtina evakuoti ir laikinai apgyvendinti > kaip 300 gyventojų; • EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų; • vandentiekio ar nuotekų tinklų avarijų likvidavimas gali užtrukti > kaip 24 val.; • dėl tokio pobūdžio EĮ sutriko valstybės reikšmės objektų funkcionavimas. 		

► **Vartotojai:** taupiai naudoja vandens tiekėjo atvežtą vandenį; nuotekomis naudojami pagal pateiktas rekomendacijas.

► **UAB „Kuršėnų vandenys“ ir UAB „Kuršėnų komunalinis ūkis“:**

- informuoja vartotojus ir teikia jiems rekomendacijas;
- aprūpina gyventojus geriamu vandeniu jį atvežant talpose;
- prioriteto seka atnaujina paslaugų teikimą ligoninėms ir socialinio pobūdžio įstaigoms;
- mobilizuoja savo ir rangovų pajėgas avarijų likvidavimo darbams;
- vykdo ES operacijų vadovo funkcijas;
- organizuoja vandens tiekimo ar nuotekų tinklų avarijų vietose padarinių likvidavimą;
- teikia informaciją savivaldybės administracijai ir kitoms suinteresuotoms institucijoms;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

► **Specialiosios tarnybos:**

- *rajono priešgaisrinė gelbėjimo ir savivaldybės priešgaisrinės tarnybos* gaisrų gesinimą organizuoja įvertindamos galimas problemas dėl vandens paėmimo iš priešgaisrinių hidrantų;

- *policija* užtikrina transporto eismą vandens ir nuotekų tinklų avarijų paveiktose vietose.

► **Rajono savivaldybės ESK:**

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;

- atsižvelgiant EĮ padarinius ir mąstą priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;

- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo;
- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;
- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikalingos pagalbos galimybes.

► **Rajono savivaldybės ESOC:**

- renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją ES ir likvidavimą;

- organizuoja bei koordinuoja pagalbą vandens tiekimo įmonei ir vartotojams;

- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

5. DALYVAVIMAS VALDANT VALSTYBINIO LYGIO ES

5.1. Epifitotija, kenksmingos augalų ligos ir kenkėjai

Atsakingoji institucija – Žemės ūkio ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- *Savivaldybės administracijos direktorius.*

5.2. Miškų gaisrai

Atsakingoji institucija – Aplinkos ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Energetikos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Susisiekimo ministerija ;
- Ūkio ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- *Savivaldybės administracijos direktorius.*

5.3. Gaisrai ir (ar) sprogimai, kurie gali sukelti daugelio gyventojų sužalojimus ir dėl kurių gali prireikti evakuoti gyventojus

Atsakingoji institucija – Vidaus reikalų ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Energetikos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
- Susisiekimo ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Švietimo ir mokslo ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Valstybės saugumo departamentas;
- *Savivaldybės administracijos direktorius.*

5.4. Masiniai neramumai

Atsakingoji institucija – Vidaus reikalų ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Krašto apsaugos ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- *Savivaldybės administracijos direktorius.*

5.5. Transporto įvykiai, susiję su jūros ar vidaus vandenų laivo naudojimu, aviacija, geležinkelių transporto ir automobilių kelių eismu ir įvykiais vežant pavojingą krovinį

Atsakingoji institucija – Susisiekimo ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- Radiacinės saugos centras;
- *Savivaldybės administracijos direktorius.*

5.6. Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamosios ligos (epidemijos ir (ar) pandemijos, bioterorizmas)

Atsakingoji institucija – Sveikatos apsaugos ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
- Švietimo ir mokslo ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Užsienio reikalų ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
- *Savivaldybės administracijos direktorius.*

5.7. Sausra (kaitra)

Atsakingoji institucija – Žemės ūkio ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
- *Savivaldybės administracijos direktorius.*

5.8. Speigas (didelis šaltis)

Atsakingoji institucija – Energetikos ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Ūkio ministerija;

- Vidaus reikalų ministerija;
- Žemės ūkio ministerija;
- *Savivaldybės administracijos direktorius.*

5.9. Uraganas

Atsakingoji institucija – Vidaus reikalų ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Energetikos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Susisiekimo ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Žemės ūkio ministerija;
- *Savivaldybės administracijos direktorius.*

5.10. Potvynis

Atsakingoji institucija – Vidaus reikalų ministerija

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Energetikos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
- Susisiekimo ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Švietimo ir mokslo ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Žemės ūkio ministerija;
- Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
- *Savivaldybės administracijos direktorius.*

5.11. Epizootijos

Atsakingoji institucija – Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- Žemės ūkio ministerija;
- *Savivaldybės administracijos direktorius.*

5.1. – 5.11 papunkčiuose nurodytų ES atvejais Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktorius:

- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ES, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ES būdus.

- telkia visas savivaldybėje esančias CS sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems, prireikus organizuoja evakuotų gyventojų apgyvendinimą.

- vykdo valstybės ES operacijų vadovo ir valstybės ES operacijų centro nurodymus, užtikrina priemonių, nustatytų savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą;

5.12. Tarša radioaktyviosiomis medžiagomis, pavojingas radioaktyvus radinys ir kitos radiologinės avarijos ir įvykiai

Atsakingoji institucija – Radiacinės saugos centras

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija;
- Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
- Valstybės įmonė Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra;
- *Savivaldybės administracijos direktorius.*

5.13. Branduolinės avarijos

Atsakingosios institucijos: Energetikos ministerija ir Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija.

Remiančiosios institucijos:

- Aplinkos ministerija;
- Krašto apsaugos ministerija;
- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
- Susisiekimo ministerija;
- Sveikatos apsaugos ministerija;
- Švietimo ir mokslo ministerija;
- Užsienio reikalų ministerija;
- Ūkio ministerija;
- Vidaus reikalų ministerija;
- Radiacinės saugos centras;
- Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
- *Savivaldybės administracijos direktorius.*

Savivaldybės administracijos radioaktyviosios taršos ar branduolinės avarijos atveju:

- vykdo funkcijas 5.1-5.11 papunkčiuose pateiktų ES atvejais nurodytas funkcijas;
- atlieka funkcijas, kurios nustatytos Vyriausybės patvirtintame Valstybiniame gyventojų apsaugos plane branduolinės avarijos atveju;
- organizuoja kartu su kitomis civilinės saugos sistemos pajėgomis deaktyvavimą ir kitas Radiacinės saugos centro rekomenduojamas radiacinės saugos priemones.

6. Savivaldybės administracijos ir jos padalinių veiklos tęstinumo užtikrinimas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms

Siekiant užtikrinti savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių nepertraukiamą veiklą gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms, alternatyvios darbo vietos yra numatomos Šiaulių rajono kultūros centre centre, Ventos g. 11a, Kuršėnuose. Sprendimą perkelti darbuotojus ir jų kiekį priims savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės darbuotojai dirbs po 3–5 viename kabinete, ar daugiau atsižvelgiant į esamą patalpą, bus panaudotos diskotekų, koncertų salės, kuriose yra įvestos kompiuterinių tinklų linijos. Darbuotojų perkėlimą vykdys padalinių, skyrių vedėjai.

Šiaulių rajono savivaldybės struktūrinių padalinių sąrašas, kurių veiklos tęstinumas būtinas, esant ekstremaliajai situacijai, pateiktas plano **PRIEDE Nr. 7**.

Šiaulių rajono savivaldybės administracijos tarnautojų sąrašas, kurių veiklos tęstinumas būtinas, esant ekstremaliajai situacijai, pateiktas plano **PRIEDE Nr. 7**.

7. Materialinių išteklių telkimas ekstremaliųjų situacijų atvejais ir jų kompensavimas

Ekstremaliųjų situacijų atvejais gelbėjimo darbų vadovui arba operacijų vadovui nustačius, kiek ir kokių papildomų materialinių išteklių reikia gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti, jis kreipiasi į savivaldybės administracijos direktorių dėl jų pasitelkimo.

Savivaldybės administracijos direktorius raštiškai kreipiasi į ūkio subjektus ir kitas įstaigas, su kuriais sudarytos sutartys, dėl materialinių išteklių pateikimo. Sutarčių kopijos pateiktos plano **PRIEDE Nr. 34**.

Ūkio subjektai ir kitos įstaigos, nedelsiant, pagal poreikį, teikia materialinius išteklius gelbėjimo darbų vadovui ar operacijos vadovui į savivaldybės administracijos direktoriaus nurodytą vietą.

Kai savivaldybėje, kurioje susidarė ekstremalioji situacija, ir esamų materialinių išteklių nepakanka, tai savivaldybės administracijos direktorius prašo gretimų savivaldybių pagalbos, dėl turimų materialinių išteklių gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, pasitelkimo.

Šiaulių rajono savivaldybės administracija yra pasirašiusi su rajono kaimyninėmis savivaldybėmis (Joniškio, Pakruojo, Radviliškio, Telšių, Kelmės, Akmenės rajonais ir Šiaulių miestu) tarpusavio pagalbos ekstremaliųjų situacijų atvejais teikimo sutartis.

Taip pat yra paruošti ir suderinti tarpusavio pagalbos planai (**PRIEDAI NR. 33**)

Ekstremaliųjų situacijų atvejais ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklą ar elektroninių ryšių paslaugas, turi suteikti civilinės saugos sistemos subjektams pirmumo teisę naudotis elektroninių ryšių tinklais ir gauti kitas elektroninių ryšių paslaugas, būtinas civilinės saugos ekstremaliųjų situacijų valdymo ryšių sistemos tinkamam funkcionavimui užtikrinti, taip pat skirti reikalingus ekspertus ir specialistus

Ūkio subjektų, kitų įstaigų turimų materialinių išteklių pasitelkimo galimybės ekstremaliųjų situacijų atvejais yra numatytos plano prieduose.

Savivaldybės administracijos direktorius, gelbėjimo darbų vadovas ir operacijų vadovas privalo siekti, kad ūkio subjektų ir kitų įstaigų nuostoliai ir veiklos trukdžiai būtų kuo mažesni.

Ekstremaliųjų situacijų atvejais iš ūkio subjektų ir kitų įstaigų gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių apskaitą tvarko savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas (-i) asmuo (-ys).

Materialinių išteklių apskaita. Užbaigus ekstremaliųjų situacijų atvejais gelbėjimo, paieškos, ekstremaliųjų situacijų likvidavimo, jų padarinių šalinimo ir neatidėliotinus darbus:

- operacijų vadovas per savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą (toliau – operacijų centras) ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų pateikia savivaldybės administracijos direktoriui gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių bendrą suvestinę, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbų aktus, taip pat kitus materialinių išteklių gavimą, sunaudojimą ar sužalojimą patvirtinančius dokumentus;

- ūkio subjektai, ekstremaliųjų situacijų atvejais teikę civilinės saugos sistemos subjektams elektroninių ryšių paslaugas ir pirmenybę naudotis elektroninių ryšių tinklais, per operacijų centrą ne vėliau kaip per 5 kalendorines dienas pateikia savivaldybės administracijos direktoriui dokumentus, patvirtinančius išlaidas, patirtas dėl ekstremaliųjų situacijų atvejais elektroninių ryšių paslaugų ir pirmenybės naudotis elektroninių ryšių tinklais suteikimo.

Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs aukščiau punktuose nurodytus dokumentus, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas sudaro komisiją, kuri ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo jos sudarymo inventorizuoja gautus, sunaudotus ar sužalotus materialinius išteklius ir nustato ūkio subjektui, kitai įstaigai kompensuotiną išlaidų sumą, įskaitant kompensaciją už išlaidas, susijusias su materialinių išteklių teikimu.

Atlikusi inventorizaciją ir nustatiusi kompensuotiną išlaidų sumą, savivaldybės administracija išduoda ūkio subjektui, kitai įstaigai pažymą. Pažymoje nurodomi materialinių išteklių savininko duomenys (pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė), gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių nomenklatūriniai pavadinimai, kiekis, vertė, materialinių išteklių teikimo ir grąžinimo data, už materialinių išteklių teikimą kompensuotina išlaidų suma. Jeigu būtina, pažymoje nurodomi ir kiti duomenys. Pažymą pasirašo savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytos komisijos pirmininkas, nariai ir ūkio subjekto, kitos įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo.

Sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių vertė ir ūkio subjekto, kitos įstaigos turėtos išlaidos, susijusios su materialinių išteklių teikimu, apskaičiuojamos pagal rinkos kainas, esančias nurodytos pažymos ūkio subjektui, kitai įstaigai išdavimo dieną.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas (-i) asmuo (-ys) gautus, bet nesunaudotus materialinius išteklius grąžina ūkio subjektui, kitai įstaigai, kurie juos teikė.

Kompensacijos už materialinių išteklių teikimą mokėjimas. Savivaldybės administracijos direktorius, įvertinęs jo sudarytos komisijos atliktos gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių inventorizacijos duomenis ir šios komisijos nustatytas kompensuotinas išlaidų sumas, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo komisijos išvadų pateikimo teikia Finansų ministerijai bendrą prašymą apie lėšų kompensacijai už materialinių išteklių teikimą skyrimą ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms.

Savivaldybės administracijos direktoriaus prašyme Finansų ministerijai nurodoma:

- aplinkybės, kuriomis buvo teikiami materialiniai ištekliai;
- ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurie teikė materialinius išteklius;
- ūkio subjektams, kitoms įstaigoms kompensuotinos išlaidų, susijusių su materialinių išteklių teikimu, sumos;
- ūkio subjektams, kitoms įstaigoms kompensuotinių išlaidų, susijusių su materialinių išteklių teikimu, pagrindimas.

Kartu su savivaldybės administracijos direktoriaus prašymu pateikiami išlaidas, susijusias su materialinių išteklių teikimu, pagrindžiantys dokumentai.

Finansų ministerija ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo savivaldybės administracijos direktoriaus prašymo gavimo išnagrinėja savivaldybės administracijos direktoriaus prašyme pateiktą informaciją ir pagrindžiančius dokumentus, parengia ir teisės aktų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl kompensacijos už materialinių išteklių teikimą išmokėjimo ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms projektą. Jeigu Finansų ministerija, išnagrinėjusi savivaldybės administracijos direktoriaus prašymą, nustato, kad prašyme nurodytos kompensuotinos

išlaidų, susijusių su materialinių išteklių teikimu, sumos neatitinka pagrįstuose dokumentuose pagrįstos kompensuotinos išlaidų sumos, ji dėl pagrįstos prašymo dalies parengia ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl kompensacijos už materialinių išteklių teikimą išmokėjimo ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms projektą, o apie nepagrįstą prašymo dalį informuoja savivaldybės administracijos direktorių.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus nutarimą dėl kompensacijos už materialinių išteklių teikimą išmokėjimo ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, ši kompensacija mokama iš Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų.

8. Sanitarinio švarinimo organizavimas

SANITARINIS ŠVARINIMAS – taršos pašalinimas nuo nukentėjusių žmonių.

TARŠA – biologinis, radioaktyvusis bei cheminis žmonių užterštumas.

BIOLOGINIS UŽTERŠTUMAS – žmonių užterštumas biologinėmis medžiagomis, mikroorganizmais.

CHEMINIS UŽTERŠTUMAS – žmonių užterštumas cheminėmis medžiagomis skysčių, dujų ar aerozolių pavidalu.

RADIOAKTYVUSIS UŽTERŠTUMAS – medžiagos, paviršiaus ar aplinkos bei žmonių užterštumas radioaktyviosiomis medžiagomis.

Sanitarinio švarinimo tikslas – maksimaliai sumažinti kenksmingų faktorių poveikį žmonėms ir aplinkai radioaktyviojo, cheminio ir biologinio užterštumo atvejais.

DEKONTAMINAVIMAS – užterštoje aplinkoje dirbančiųjų pajėgų personalo ir jų naudojamos įrangos švarinimas.

Bendrieji reikalavimai žmonių sanitariniam švarinimui

Žmonių sanitarinis švarinimas vykdomas, vadovaujantis Lietuvos higienos normų HN:1995 (4.6) ir HN99:2000 (4.5) reikalavimais.

Sanitarinį švarinimą sudaro pirminis ir galutinis sanitarinis švarinimas.

Sanitarinio švarinimo darbus organizuoja asmens sveikatos priežiūros įstaigos ir Visuomenės sveikatos centro Pakruojo skyriaus darbuotojai.

Pirminis sanitarinis švarinimas – pradinis neatidėliotinas sanitarinis švarinimas „šiltojoje“ zonoje, kuris, įtarus taršą, yra atliekamas nukentėjusiems, siekiant jiems sumažinti pavojingų medžiagų kiekį.

Pirminį sanitarinį švarinimą gali atlikti ir priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, kuri turi mobilią dekontaminavimo įrangą

Pirminio sanitarinio punkto įkūrimas:

– ant žemės patiesiamas storesnės polietilėninės plėvelės, brezento ar kitos neperšlampamos medžiagos gabalas (mažiausiai 10 m²);

– vienoje pusėje sustatomi indai su vandeniu ir plovimo tirpalais;

– kitoje pusėje sustatomos tuščios talpyklos (polietilėniniai dvigubi maišai ir kt.).

Pirminį sanitarinį švarinimą atlieka kiekvienas asmuo arba vienas kitam padėdamas. Atliekant pirminį švarinimą užterštoje vietovėje apsaugos priemonės nenusiimamos, o neužterštoje vietovėje apsaugos priemonės nusiimamos išskyrus dujokaukę.

Pirminiam sanitariniam švarinimui naudojamos priemonės:

– bentonito milteliai;

– silikagelio milteliai;

– 10% amoniako tirpalas;

– 2% sodos tirpalas;

- 2% boro rūgšties tirpalas;
- silpnas kalio permanganato tirpalas;
- 2% chloramino ar 0,5% kalcio hipochlorito tirpalas;
- 3% vandenilio peroksido tirpalas;
- 70% spiritinis tirpalas;
- vanduo ir muilas.

Galutinis sanitarinis švarinimas – galutinis taršos pašalinimas nuo nukentėjusių žmonių, atliekamas sanitarinio švarinimo punktuose.

Galutinis sanitarinis švarinimas atliekamas tik neužterštoje teritorijoje sanitarinio švarinimo punktuose.

Sanitarinio švarinimo punktas – pastatas arba šiam tikslui pritaikytos patalpos, kuriame (kuriuose) vykdomas žmonių sanitarinis švarinimas.

Sanitarinio švarinimo punkto paskirtis – atlikti biologinėmis, radioaktyviosiomis ar cheminėmis medžiagomis užterštų žmonių pirminį sanitarinį švarinimą bei suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą.

Sanitarinio švarinimo punktas skirstomas:

„*nešvari*“ zona – sanitarinio švarinimo punkto patalpos, kuriose vykdoma nukentėjusiųjų žmonių registracija, pirminė sveikatos būklės apžiūra ir taršos kontrolė;

žmonių sanitarinio švarinimo zona – sanitarinio švarinimo punkto patalpos, kuriose vykdomas nukentėjusiųjų žmonių sanitarinis švarinimas;

„*švari*“ zona – sanitarinio švarinimo punkto patalpos, neužterštos biologinėmis, radioaktyviosiomis bei cheminėmis medžiagomis.

Nukentėjusiųjų žmonių sanitarinis švarinimas atliekamas Sanitarinio švarinimo punktuose, kurie įrengiami tarpiniuose gyventojų evakavimo punktuose (**PRIEDAS Nr.13**)

Esant ekstremaliosioms sąlygoms, žmonių sanitariniam švarinimui taip pat gali būti pritaikomi komunalinės-buitinės paskirties pastatai, kuriuose yra galimybė užtikrinti būtinas žmonių sanitariniam švarinimui sąlygas:

- žmonių, sporto įstaigų sanitarinės buitinės patalpos (rūbinės, dušai, prausyklos), kuriose vienu metu telpa ne mažiau kaip 10 žmonių;
- pirtys, baseinai.

Sanitarinio švarinimo punkte turi būti:

– vandentiekis, kanalizacija, vėdinimas, šildymo sistema, elektra;

– pakankamai žmonėms švarinimo priemonių – muilo, šampūno, kempinių, žirklių, plaukų skutimosi mašinėlių, medvilninių ir popierinių nosinių, rankšluosčių ir paklodžių, apatinių ir viršutinių drabužių bei avalynės;

– specialios taros (konteinerių, plastikinių ar guminių maišų ir kt.) ir pavojaus ženklų užterštiems daiktams, drabužiams sudėti ir ženklinti;

– punktas turi būti aprūpintas keleiviniu transportu, taip pat specialiu transportu užterštiems daiktams į sanitarinio švarinimo ar utilizavimo vietą išvežti;

– „*nešvarios*“ zonos ir žmonių prausimosi zonos patalpų grindys, baldai, kita įranga turi būti iš lengvai švarinamų, drėgmę nesugėriamųjų medžiagų (keramikinių plytelių, linoleumo, plastiko ir kt.) arba uždengiama polietileno plėvele. Sienų danga taip pat turi būti atspari drėgmei, lengvai valoma.

Kiti sanitarinio švarinimo punktų reikalavimai nurodyti LR aplinkos ministro 2003 m. balandžio 9 d. įsakyme Nr. 171 (*Žin., 2003, Nr. 37-1635*).

Sanitarinio švarinimo punkto personalo uždaviniai:

- priimti ir registruoti iš užterštos zonos atvežtus asmenis;
- nustatyti asmenų drabužių, daiktų užterštumą;
- švarinti žmones ir kontroliuoti sanitarinio švarinimo efektyvumą;

- surinkti užterštus drabužius ir asmeninius daiktus, juos nukenksminti arba utilizuoti;
- prireikus spręsti nukentėjusiųjų dispanserinio stebėjimo ar stacionarinio patikrinimo klausimus;
- kiekvienam asmeniui išduoti švarinimo asmens anketą, taip pat pažymą apie konfiskuotus užterštus dokumentus, pinigus, asmens daiktus;
- aiškinti apie pavojingų medžiagų poveikį sveikatai ir apsaugos priemones.

Minimalus sanitarinio švarinimo punkto personalo skaičius – 3 žmonės, turintys tinkamą kvalifikaciją. Gali būti ir pagalbinais darbuotojai. Atsižvelgiant į avarijos mastą ir gyventojų priėmimo skaičių, punkte gali dirbti kelios personalo grupės. Gyventojų sveikatos būklę turi įvertinti medicinos darbuotojas.

Pirminio reagavimo ir sanitarinio švarinimo punktų personalas turi būti apsirūpinęs asmeninėmis apsaugos priemonėmis (kombinezonais, kvėpavimo takų apsaugos priemonėmis, priešnuodžiais ir kt.).

Visos rajono asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos, ligoninė turi būti pasirengusios įvertinti nukentėjusiųjų po sanitarinio švarinimo būklę ir nustatyti, ar reikalingas jiems tolesnis gydymas.

9. Užterštos technikos ir aplinkos nukenksminimas

DEGAZAVIMAS – pavojingų (nuodingų) medžiagų nukenksminimas.

PAVOJINGA MEDŽIAGA – medžiaga, mišinys ar preparatas žaliavų, gaminių, šalutinių produktų, liekanų ar tarpinių produktų pavidalu, taip pat medžiagos, kurios gali susidaryti kilus avarijai ir kurių kiekis prilygsta nustatytiesiems šių medžiagų ribiniams kiekiams ar juos viršija.

PRAMONINĖ AVARIJA – tai nenumatyta pavojingų medžiagų patekimas į aplinką pavojingame objekte arba transportuojant pavojingus krovinius, kuris sukelia staigų ar uždelstą pavojų žmonių sveikatai (gyvybei) ir aplinkai.

Šiaulių rajono teritorijoje, esančių pavojingų objektų sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 16**.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje esančių degalinių sąrašas pateiktas plano **PRIEDE NR. 17**.

Įvykus avarijai pavojingame objekte, degazavimo darbus vykdo pavojingo objekto pajėgos, vadovaudamosi avarijų likvidavimo planu.

Įvykus avarijai (naftos produktų) Šiaulių rajono teritorijoje degazavimo darbus vykdo Šiaulių apskrities Priešgaisrinė gelbėjimo valdyba ir UAB „Ūrus ir KO“.

DEMERKURIZACIJA – tai gyvsidabrio, jo junginių, garų šalinimas iš aplinkos.

Demerkurizacijos darbus atlieka Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio gydytojo higienisto 1996 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 36 patvirtintomis Higienos normomis HN-68-1996 „Demerkurizacija ir jos efektyvumo įvertinimas“.

DEAKTYVAVIMAS – radioaktyvaus užterštumo pašalinimas.

Užteršto transporto, įrenginių ir inventoriaus švarinimas (nukenksminimas) atliekamas įrengtuose technikos nukenksminimo punktuose (TNP).

Deaktyvacija gali būti dalinė ir visiška. Atliekant dalinę deaktyvaciją, švarinamos tik tos technikos dalys (vietos), prie kurių žmonės tiesiogiai prisiliečia. Radioaktyviosios medžiagos šalinamos nuo paviršių. Smulkias detales galima deaktyvuoti, plaunant jas dideliuose induose (statinėse, kibiruose).

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje esančių technikos nukensminimo punktų (TNP) sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 18**.

DEZINFEKCIJA – tai patogeninių (užkrečiamas ligas sukeliančių) mikroorganizmų sunaikinimas aplinkoje, naudojant fizinius ir cheminius metodus.

Dezinfekcijos tikslas – infekcines ligas sukeliančių, patogeninių mikroorganizmų (virusų, bakterijų ir kt.), esančių aplinkoje, naikinimas. Sterilizacijos atveju sunaikinami visi mikroorganizmai ir jų sporos. Dezinfekcija skirstoma į profilaktinę ir židininę.

Profilaktinė dezinfekcija atliekama iki infekcinių ligų išaiškinimo. Profilaktinė dezinfekcija daroma nuolat (net ir nesant susirgimų infekcinėmis ligomis) žmonių susitelkimo vietose (prekybos, visuomeninio maitinimo, mokymo, gydymo įstaigose, pirtyse, stotyse ir pan.), gyvulininkystės fermose, gyvulinės kilmės žaliavų perdirbimo įmonėse.

Židininė dezinfekcija daroma infekcinės ligos židinyje. Ji susideda iš nuolatinės ir baigiamosios. Nuolatinė dezinfekcija daroma ligonio aplinkoje (ligoninėje, namuose) per visą jo buvimo laiką. Ją atlieka pats ligonis, asmuo, įtariamasis sergantis, ar slaugantys asmenys kiekvieną dieną. Baigiamąją dezinfekciją atlieka šiai veiklai licencijuoti juridiniai asmenys.

Visos nukenksminimo darbuose dalyvaujančios institucijos apie atliktus darbus informuoja savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisiją, kuri koordinuoja visus darbus susijusius su žmonių, technikos, transporto priemonių ir aplinkos švarinimu.

VIII. PAGALBOS TEIKIMO NUKENTĖJUSIEMS GYVENTOJAMS EKSTREMALIŪJŲ ĮVYKIŲ IR SITUACIJŲ METU ORGANIZAVIMAS

Pagalbos teikimo nukentėjusiems tikslas – sudaryti minimalias ir palankias gyvenimo sąlygas bei poreikius ekstremaliųjų situacijų atvejais.

Pagalbos teikimą nukentėjusiems gyventojams ekstremaliųjų situacijų metu organizuoja savivaldybės administracijos direktorius.

Pagrindinės pagalbos teikimo sritys yra šios:

- nukentėjusiųjų apgyvendinimas;
- aprūpinimas pirmos būtinybės priemonėmis ir maitinimo organizavimas;
- medicininės pagalbos organizavimas;
- socialinių paslaugų teikimas;
- psichologinės pagalbos organizavimas;
- švietimo paslaugų organizavimas.

Nukentėjusiųjų laikinų gyvenamųjų patalpų ir gyvybiškai būtinų paslaugų: aprūpinimas maistu, geriamuoju vandeniu, medikamentais, švariais drabužiais ir kitų paslaugų suteikimą organizuoja rajono savivaldybės Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija kartu ESOC.

1. Nukentėjusiųjų apgyvendinimas

Ekstremaliųjų situacijų atvejais nukentėjusieji laikinai būtų apgyvendinti mokyklose, jų bendrabučiuose, kultūros srities pastatuose. Visuomeninės paskirties pastatų, kuriuose galima laikinai apgyvendinti žmones, suvestinė pateikta plano **PRIEDE NR. 22**.

2. Aprūpinimas pirmosios būtinybės priemonėmis ir maitinimo organizavimas

Šiaulių rajono savivaldybės Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija organizuoja nukentėjusiųjų gyventojų aprūpinimą maistu ir pirmo būtinumo priemonėmis bei jų maitinimą.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje esančių parduotuvių, valgyklų ar kitų vietų, kuriose bus paskirstomos (tiesiamos) prekės bei numatytas maitinimas, sąrašas pateiktas plano **PRIEDE NR. 23**.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje maisto produktus gaminančių ir tiekiančių įmonių sąrašas pateiktas plano **PRIEDE NR. 24**.

3. Medicininė pagalba

Medicininę pagalbą nukentėjusiesiems teikia Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų pajėgos.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų tikslas – laiku suteikti medicinos pagalbą, diagnozuoti sveikatos sutrikimus bei padėti atgauti sveikatą ekstremaliose situacijose nukentėjusiems asmenims.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklos kryptys:

- medicinos pagalbos teikimo tvarkos nustatymas ir teikimas nukentėjusiems ekstremaliosios situacijos židinyje;
- nukentėjusiųjų registravimas ir rūšiavimas;
- gabenimas į gydymo įstaigas;
- papildomų pajėgų pasitelkimas;
- stacionarios medicinos pagalbos teikimas;
- ligoninės lovų skaičiaus padidinimas;
- kitų gydymo įstaigų informavimas dėl nukentėjusiųjų srauto;
- vietinės valdžios institucijų informavimas apie iš avarijos išvežtus ir gydymo įstaigose priimtus nukentėjusius, jų skaičių, sveikatos būklę, priimtas priemones.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje esančių pirminių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų sąrašas pateiktas plano **PRIEDE NR.10**.

Jų veiklą ekstremaliųjų situacijų atvejais koordinuoja savivaldybės gydytojas.

Sveikatos priežiūros įstaigos vadovaujasi parengtais ekstremaliųjų situacijų valdymo planais ir metodinėmis rekomendacijomis.

Pirmąją ir skubią medicinos pagalbą teikia greitosios medicinos pagalbos paslaugas teikiančios įstaigos, o prireikus ir ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos.

Taip pat pirmąją ir skubią medicinos pagalbą teikia ir priešgaisrinės gelbėjimo įstaigos, vadovaudamosi sveikatos apsaugos ministro 2010 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. V-194 „Dėl Priešgaisrinių gelbėjimo įstaigų dalyvavimo teikiant pirmąją ir skubiąją medicinos pagalbą tvarkos aprašo patvirtinimo“ (*Žin., 2010, Nr. 33-1579*).

Nepakankant pajėgų užtikrinti sveikatos priežiūrą, galima pasitelkti ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pajėgas. Pagrindinės jų funkcijos ekstremaliųjų situacijų atvejais:

- teikti pirmąją pagalbą;
- padėti suteikti pirmąją medicinos pagalbą, skubią medicinos pagalbą ir kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiantiems sveikatos priežiūros specialistams;
- padėti asmens sveikatos priežiūros įstaigoms pasitelkti papildomus sveikatos priežiūros specialistus;
- padėti identifikuoti ir registruoti nukentėjusiuosius;
- padėti organizuoti ir užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų laikinąjį teikimą švietimo ir kitose įstaigose;
- padėti organizuoti ir atlikti kraujo donorų paiešką;
- padėti organizuoti tarptautinės pagalbos teikimą.

4. Socialinė ir finansinė pagalba

Socialinė parama – socialinių išmokų mokėjimas ir socialinių paslaugų teikimas – vykdomas per valstybės ir Šiaulių rajono savivaldybės tarybos patvirtintas socialines programas. Socialinė parama fiziniams asmenims teikiama per Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrių,

seniūnijas. Socialinė parama gali būti suteikta pašalpos arba paslaugos forma. Socialinė parama gali būti vienkartinė arba ilgalaikė. Visi dokumentai susiję su socialine parama yra tvarkomi ir saugomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nurodymais ir terminais.

Socialinės paslaugos teikiamos vadovaujantis Socialinių paslaugų įstatymu (*Žin., 2006, Nr. 17-589;2010, Nr. 53-2598*), poįstatyminiais teisės aktais bei kitais konkrečiai socialines paslaugas reglamentuojančiais Tarybos sprendimais.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pajėgos taip pat teikia nukentėjusiesiems socialines paslaugas, labdarą ir paramą.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje, esančių socialinių paslaugų įstaigų, visuomeninių organizacijų, užsiimančių socialine rūpyba, sąrašas pateiktas plano **PRIEDE NR.11**.

Finansinė pagalba. Likviduojant stichinių padarinių sukeltų ekstremaliųjų situacijų pasekmes, nukentėjusiesiems fiziniams asmenims turi būti suteikta finansinė pagalba iš savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo arba Lietuvos valstybės rezervo specialiai šiam tikslui skirtų lėšų.

Savivaldybės taryba, administracijos direktoriaus teikimu, svarsto klausimą dėl finansinės pagalbos nukentėjusiesiems ekstremaliosios situacijos metu dydžio ir priima sprendimą.

5. Psichologinė pagalba

Psichologinę pagalbą Šiaulių rajono savivaldybės gyventojams ekstremaliųjų situacijų metu suteiktu sveikatos priežiūros įstaigų gydytojais–psichologais, rajono psichologinė pedagoginė tarnyba, mokymų įstaigų socialiniai pedagogai, visuomenės sveikatos biuro darbuotojai, seniūnijų socialiniai darbuotojai.

6. Švietimo paslaugos

Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrius organizuoja evakuotų mokyklinio amžiaus vaikų švietimą ir mokymą.

Esant trumpalaikiai evakuacijai (iki 5–10 dienų), koreguojamas rajono ugdymo planas, perkeliamos moksleivių atostogos, mokinių mokymas nevykdomas.

Susidarius ilgesniam evakuacijos laikotarpiui – moksleivių mokymas organizuojamas laikinai gyvenamojoje vietoje, sudaromos visos reikalingos sąlygos mokymuisi (pasirūpinama pagrindinėmis ugdymo priemonėmis), moksleivių klasės sujungiamos į kelias (stambinant jas).

IX. VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMOS ORGANIZAVIMAS

Viešosios tvarkos palaikymo tikslas – palaikyti viešąją tvarką, užtikrinti eismo reguliavimą ir saugumą, žmonių ir turto apsaugą ekstremaliųjų situacijų (įvykių) atvejais.

Veiklos apimtis:

- viešosios tvarkos palaikymas ir asmenų saugumo užtikrinimas gyventojų susitelkimo vietose, evakuacijos ir gelbėjimo bei ekstremaliosios situacijos ar įvykio padarinių likvidavimo metu;
- nelaimės vietos ar užterštos zonos apsauga ir žmonių patekimo į ją reguliavimas;
- eismo reguliavimas, su kelių eismo saugumu susijusių tarnybų veiklos koordinavimas;
- ūkio subjektų ir gyventojų turto apsaugos sustiprinimas nelaimės zonoje;
- skubaus žmonių iškeldinimo iš ekstremaliojo įvykio ar situacijos židinio organizavimas;
- evakuotų gyventojų registracija;
- žuvusiųjų paieška, atpažinimas ir apskaita;
- informacijos rinkimas ir perdavimas;
- ekstremaliojo įvykio tyrimas;

– papildomų pajėgų pasitelkimas.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje viešosios tvarkos ekstremaliųjų situacijų atvejais palaikymą organizuoja Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariato pajėgos.

1. Civilinės saugos sistemos pajėgų, atsakingų už viešosios tvarkos palaikymą, veiksmai, įvykus ekstremaliajam įvykiui, susidarius ekstremaliajai situacijai

Įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, policijos komisariatas apie tai informuoja savivaldybės administracijos direktorių, savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisiją, apskrities priešgaisrinę gelbėjimo valdybą. Jeigu nelaimės pasekmės gali išplisti už rajono ribų, perspėja kaimyninius policijos komisariatus.

Policijos komisariatas dalyvauja informuojant gyventojus apie susidariusią ekstremaliają situaciją. Tam tikslui naudojamas komisariato transportas su garsiakalbiais.

Policijos pajėgos ekstremaliųjų įvykių vietoje savo veiksmus derina su gelbėjimo darbų vadovu ar operacijų vadovu ir, vykdydamos jo nurodymus, saugo ekstremaliojo įvykio židinį, užtikrina viešąją tvarką ir asmenų saugumą gyventojų susitelkimo vietose, evakuacijos ir gelbėjimo bei padarinių likvidavimo metu, įrengia užtvaras, kontroliuoja civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos pajėgų bei kitų tarnybų patekimą į židinio teritoriją.

Eismo reguliavimui ekstremaliosios situacijos židinyje, nelaimės teritorijoje ir jos prieigose bei evakuacijos maršrutuose policijos pajėgos išstato laikinus kontrolės postus, duoda nurodymus kelių priežiūros tarnyboms dėl kelio ženklų pastatymo nurodytose vietose. Postų išstatymo vietas nustato savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisija, atsižvelgdama į visuomenės sveikatos centro, valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ar kitų tarnybų rekomendacijas. Reikalui esant, policijos pajėgos organizuoja technikos, vykstančios į nelaimės zoną dirbti ir evakuojamųjų palydą.

Policijos pajėgos ekstremaliųjų situacijų atvejais:

- teikia pagalbą asmens ir visuomeninės sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, sudaro galimybę, esant būtinybei, patekti į asmens būstą be jo sutikimo;

- užtikrina valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą nelaimės zonoje ir teritorijoje, iš kurių evakuoti gyventojai;

- tvarko evakuotų gyventojų apskaitą ir teikia duomenis apie laikinai įregistruotus gyventojus suinteresuotoms institucijoms;

- renka informaciją apie aukas, identifikuoja žuvusiuosius ir organizuoja jų išgabenimą iš įvykio vietos, prireikus pradeda ikiteisminį tyrimą;

- atlieka tyrimus, įvykus teroristiniam ar kriminalinio pobūdžio sprogimui, ar gavus pranešimą apie grasinimą susprogdinti, padeda kitoms valstybinės priežiūros institucijoms atlikti apklausą vykdant tyrimus;

- renka, registruoja ir analizuoja informaciją, reikalingą policijos pajėgų veiksams koordinuoti nelaimės zonoje;

- keičiasi informacija apie įvykius ir vykdomus veiksmus nelaimės vietoje su kitomis civilinės saugos sistemos pajėgomis, dalyvaujančiomis likviduojant ekstremaliosios situacijos padarinius;

- informuoja savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisiją apie viešosios tvarkos būklę nelaimės vietoje bei vykdomus veiksmus, papildomų pajėgų pasitelkimą ir jų paskirstymą;

- atsižvelgiant į ekstremaliosios situacijos mastą ir pavojų gyventojams, priima sprendimą ir organizuoja skubų žmonių iškeldinimą iš ekstremaliojo įvykio židinio.

Kilus pastatų susprogdinimo pavojui arba radus sprogmenis, gelbėjimo darbų vadovo pareigas vykdo policijos pajėgų pareigūnas. Jis priima sprendimą ir organizuoja skubų žmonių iškeldinimą iš

įvykio zonos, koordinuoja atvykusių priešgaisrinės gelbėjo tarnybos ir greitosios medicinos pagalbos pajėgų veiksmus.

2. Materialiniai ir žmogiškieji ištekliai viešajai tvarkai palaikyti

Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas turi pakankamą kiekį technikos, kitų priemonių viešajai tvarkai palaikyti ekstremaliųjų situacijų atvejais. Be to Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas priklauso Šiaulių apskrities vyriausiajam policijos komisariatui, tai papildoma technika ir priemonės būtų pasitelkiamos iš pastarojo.

Trūkstant civilinės saugos sistemos pajėgų viešajai tvarkai palaikyti, eismo saugumo, judėjimo kontrolės ir kitoms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms užtikrinti, operacijos vadovo sprendimu, į pagalbą gali būti pasitelkiami policijos rėmėjai, kariniai vienetai, gretimų savivaldybių policijos pareigūnai.

X. PRIVALOMŲJŲ DARBŲ ORGANIZAVIMAS

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos pasitelkiami ir darbai atliekami tik tada, kai yra išnaudotos visos civilinės saugos sistemos pajėgų panaudojimo galimybės.

Gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų pasitelkimo privalomiems darbams, būtiniems ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti, atlikti, šių darbų atlikimo, atliktų darbų apskaitos ir kompensavimo už jų atlikimą tvarką nustato Privalomų darbų atlikimo ekstremaliųjų situacijų atvejais ir kompensavimo už jų atlikimą tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 512 (*Žin., 2010, Nr. 54-2652*).

Ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas nustato, kiek ir kokių darbų reikia atlikti ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, ir per savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą prašo savivaldybės administracijos direktoriaus telkti gyventojus, ūkio subjektus ir kitas įstaigas darbams atlikti.

Sprendimą dėl gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų pasitelkimo papildomiems darbams atlikti priima savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisija.

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos pasitelkiami darbams atlikti remiantis Civilinės saugos įstatyme įtvirtintu visuotinio privalomumo principu.

Darbus privalo atlikti darbingi gyventojai, kuriems yra sukakę 18 metų, išskyrus tikrosios karo tarnybos karius, nėščias, neseniai pagimdžiusias moteris (moteris, pagimdžiusias ir auginančias vaikus, kol jiems sukaks vieni metai), neįgaliuosius ir gyventojus, kurie vieni augina vaikus iki 16 metų, taip pat gyventojus, kurie naudojami privilegijomis ir imunitetais pagal tarptautinę teisę.

Savivaldybės administracijos direktorius telkia gyventojus, ūkio subjektus ir kitas įstaigas darbams atlikti laikydamasis tokio eiliškumo:

- ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurių veikla dėl ekstremaliosios situacijos poveikio yra sustabdyta;
- kiti ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurių veikla nėra tiesiogiai paveikta ekstremaliosios situacijos;
- bedarbiai;
- kiti gyventojai;
- visuomenei gyvybiškai svarbias paslaugas teikiančiuose objektuose dirbantys gyventojai;
- valstybinės reikšmės ir pavojinguosiuose objektuose dirbantys gyventojai.

Savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro (ESOC) funkcijos organizuojant privalomuosius darbus:

- koordinuoti darbų atlikimą;
- užtikrinti, kad darbus atliekantys gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai būtų apdrausti nuo nelaimingų atsitikimų darbų atlikimo laikotarpiu (Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju draudimo įmokos sumokamos iš savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų);
- prireikus organizuoti darbus atliekančių gyventojų ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojų aprūpinimą nemokama nakvyne, maitinimu, specialiąja apranga, darbo priemonėmis, taip pat atvežimą į darbų atlikimo vietą, išvežimą iš jos (pasitelkiant transportą) ir minimalių sanitarinių higienos sąlygų sudarymą.

Paskyrus operacijų vadovą savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro (ESOC) koordinatorius tampa pavaldus ir atskaitingas jam. Operacijų vadovas užtikrina, kad gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai prieš jiems pradėdant dirbti būtų instrukuoti apie darbų eigą ir priemonių, skirtų darbingumui, sveikatai ir gyvybei išsaugoti, panaudojimą.

Esant ekstremaliajai situacijai, gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai į darbų atlikimo vietą ir iš jos būtų vežami iš AB „Kuršėnų autobusų parkas“ pasitelktu transportu, jų maitinimą organizuotų individuali UAB „Senasis paventys“. Specialiąja apranga ir darbo įrankiais būtų aprūpinti iš UAB „Kuršėnų komunalinis ūkis“ resursų, arba iš esančių prekybos centrų „Bikuva“, „Senukai“ ir „Jupoja“ filialų esančių Kuršėnuose, panaudojant lėšas iš administracijos direktoriaus rezervo. Minimalias sanitarines higienos sąlygas sudarytų ir UAB „Kuršėnų komunalinis ūkis“ UAB „Kuršėnų vandenys“.

Eil. nr.	Poreikis	Ūkio subjektas, adresas	Kontaktai	Vadovas, tel. nr.
1.	Transportas	UAB „Kuršėnų autobusų parkas“ Ventos g. 85, Kuršėnai	Tel./faks. (8 41) 58 12 69	Vidmantas Šulčius 8 674 20 955
2.	Maitinimas	UAB „Senasis paventys“, Vilniaus g. 49, Kuršėnai	Tel. (8 41) 37 21 07	Irena Spulginienė (8-41) 37 21 07
3.	Spec. apranga ir įrankiai	UAB „Kuršėnų komunalinis ūkis“ Sodo g. 18, Kuršėnai	Tel./faks. (8 41) 58 46 31	Vytautas Budrys 8 685 52 752
4.	Sanitarinės higienos sąlygos	UAB „Kuršėnų vabdenys“ Gergždėlių g. Kuršėnai	Tel./faks. (8 41)	Algimantas Jonas Glodenis 8 685 52 800
		UAB „Kuršėnų komunalinis ūkis“ Sodo g. 18, Kuršėnai	Tel./faks. (8 41) 58 46 31	Vytautas Budrys 8 685 52 752

Atliktų privalomųjų darbų apskaita

Savivaldybės administracijos direktoriaus paskirtas darbuotojas (-ai) pildo darbus atliekančių gyventojų ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojų darbo laiko apskaitos žiniaraščius, tvarko su darbų atlikimu susijusius dokumentus ir teikia juos operacijų vadovui.

Baigus darbus operacijų vadovas per savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą (ESOC) ne vėliau kaip per 5 kalendorines dienas pateikia savivaldybės administracijos direktoriui darbo laiko apskaitos žiniaraščius, atliktų darbų aktus ir kitus su darbų atlikimu susijusius dokumentus.

Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs dokumentus, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas sudaro komisiją, kuri ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo jos sudarymo patikrina darbo laiko

apskaitos žiniaraščius, atliktų darbų aktus ir kitus su darbų atlikimu susijusius dokumentus, ir, atsižvelgdama į faktiškai dirbtą laiką, Vyriausybės patvirtintą minimalųjį valandinį atlygį, nustato gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms kompensuotiną sumą ir teikia savivaldybės administracijos direktoriui išvadą.

Kompensavimas už atliktus darbus

Darbus atlikusiems gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, įvertinus finansines galimybes, iš savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo, Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų gali būti kompensuojamos išlaidos, susijusios su šių darbų atlikimu. Pirmiausia kompensuojamos išlaidos, patirtos tuo atveju, kai savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras neturi galimybių užtikrinti priemonių (darbuotojų aprūpinimas nemokama nakvyne, maitinimu, specialiąja apranga, darbo priemonėmis, transportavimu) įgyvendinimą.

Ekstremaliosios situacijos atveju išlaidos, susijusios su darbų atlikimu, gali būti kompensuojamos iš savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų. Sprendimą dėl šių išlaidų kompensavimo priima savivaldybės administracijos direktorius ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo jo sudarytos komisijos išvadų gavimo dienos.

XI. EKSTREMALIŪJŲ ĮVYKIŲ IR EKSTREMALIŪJŲ SITUACIJŲ METU NUTRAUKTŲ KOMUNALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO ATNAUJINIMO IR KITŲ BŪTINIAUSIŲ GYVENIMO (VEIKLOS) SĄLYGŲ ATKŪRIMO ORGANIZAVIMAS

Komunalinių paslaugų teikimo tikslas – organizuoti būtiniausias komunalines paslaugas savivaldybės ekstremaliosios situacijos atveju (konkrečioje vietoje), siekiant užtikrinti elementarias gyvenimo sąlygas ir išvengti užkrečiamųjų ligų protrūkio.

Būtiniausios komunalinės paslaugos yra centralizuotas vandens tiekimas ir nuotekų valymas, šilumos, elektros energijos, dujų tiekimas, atliekų ir šiukšlių išvežimas.

Įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai savivaldybės teritorijoje esančiose įmonėse, teikiančiose gyventojams komunalines, energetines paslaugas, kuo skubiau imamasi sutrikimų ar gedimų šalinimo darbų ir priemonių, siekiant atnaujinti šias paslaugas, ir žiūrima, kad kuo mažesnius nuostolius patirtų gyventojai ir pati įmonė. Tam tikslui įmonės turi būti parengusios Ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, kuriais vadovaujasi likviduojant avarijas.

Už ekstremaliųjų situacijų metu nutrauktų komunalinių, energetinių paslaugų teikimo atnaujinimą, kitų būtiniausių gyvenimo (veiklos) sąlygų atkūrimą atsakingi minėtas paslaugas teikiančių įstaigų vadovai.

1. Centralizuotą vandens tiekimą ir nuotekų šalinimą rajono savivaldybės teritorijoje organizuoja UAB „Kuršėnų vandenys“

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Budintis	Vadovas, kontaktai
UAB „Kuršėnų vandenys“	Gergždelių g. 44, Kuršėnai	Tel. (8 41) 582093; faks. (8 41) 508088	(8 41) 582093	Algirdas Jonas Glodenis 8 699 11 230 s

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus vandens tiekimui, gyventojai bei įstaigos vandeniu aprūpinami iš alternatyvių šaltinių – gyventojų šulinių, gamtinių geriamojo vandens šaltinių, atvežant geriamąjį vandenį į nurodytą vietą.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje esančių alternatyvių gyventojų aprūpinimo vandeniu, įvykus vandentiekio avarijai, šaltinių sąrašas pateiktas plano **PRIEDE Nr. 28**.

2. Centralizuota šildyma Kuršėnuose mieste organizuoja UAB „Šiaulių energijos Kuršėnų šilumos tinklai“

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
AB „Šiaulių energija Kuršėnų šilumos tinklų tarnyba“	V. Dambrausko g. 15, Kuršėnai	Tel. (8-41) 582145; faks. (8-41) 585738; kursenai@siauliuenerg.lt	(8-41) 582145

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus šilumos tiekimui, bendrovė imasi skubių veiksmų ir priemonių avarijos priežastiai pašalinti bei šilumos tiekimui atstatyti.

3. Elektros energija savivaldybės teritorijoje tiekia AB „ESO“

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
AB „ESO“ Šiaulių regiono tinklo valdymo departamento Šiaulių regiono tinklo eksploatavimo grupė	Šiaulių rajone nėra filialų		

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus elektros energijos tiekimui, bendrovė skubiai organizuoja gedimų ar avarijų likvidavimą, vykdo reikalingus darbus, kad kuo greičiau būtų atstatytas elektros energijos tiekimas.

4. Centralizuota gamtinių dujų tiekimą savivaldybės teritorijoje organizuoja AB „Lietuvos dujos“

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
AB „ESO“	Šiaulių rajone nėra filialų		

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu skubiai organizuoja gedimo lokalizavimą bei likvidavimą.

5. Atliekų ir šiukšlių išvežimą rajono savivaldybės teritorijoje organizuoja UAB „Kuršėnų komunalinis ūkis“.

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
UAB „Kuršėnų komunalinis ūkis“	Sodo g. 18, Kuršėnai	Tel. (8-41) 581195; faks. (8 41) 584631	Vytautas Budrys 8 685 52 752

XII. GYVENTOJŲ, ŽUVUSIŲ EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ METU, LAIDOJIMO ORGANIZAVIMAS

Žuvusiųjų laidojimo organizavimo tikslas – atlikti visas įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatytas laidojimo procedūras ekstremaliųjų situacijų metu, esant dideliame aukų skaičiui.

Veiklos apimtis:

- nukentėjusiųjų mirties konstatavimas;
- žuvusiųjų žmonių apskaita;
- žuvusiųjų asmens tapatybės nustatymas;
- žūties aplinkybių juridinis įvertinimas;
- žuvusiųjų pristatymas į morgą;
- laidojimo paslaugų suteikimas;
- neatpažintų aukų laidojimas.

Ekstremaliųjų situacijų metu nukentėjusiųjų žmonių mirtį konstatuoja greitosios pagalbos gydytojas arba med. felčeris. Mirties faktas fiksuojamas iškvietimo lape, o mirties priežastis nustatoma patologoanatominio tyrimo metu. Mirties liudijimas išduodamas morge.

Tvarkant ekstremaliųjų situacijų metu žuvusių žmonių apskaitą, juridškai įvertinant žūties aplinkybes, nustatant neatpažintų asmenų asmens tapatybę, atliekami operatyvieniai bei procesiniai veiksmai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro, generalinio prokuroro ir sveikatos apsaugos ministro 1999 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 714/153/562 „Dėl neatpažinto lavono, nežinomo ligonio ar nežinomo vaiko asmens tapatybės nustatymo instrukcijos patvirtinimo“.

Asmens tapatybės nustatymo procese dalyvauja prokurorai, policijos pareigūnai, teismo medicinos ekspertai, kiti specialistai.

Žuvusiųjų pristatymą į morgą organizuoja rajono policijos komisariatas, suderinęs su rajono Savivaldybe.

Atpažinti lavonai, atlikus nustatytus procedūrinius veiksmus, atiduodami artimiesiems. Jų laidojimas organizuojamas pagal artimųjų pageidavimus.

Neatpažintų lavonų, praėjus nustatytam terminui, laidojimo klausimą sprendžia savivaldybės administracijos direktorius, suderinęs jį su prokuroru, tardytoju ar policijos įstaigos vadovu. Laidoti neatpažintas aukas leidžia ikiteisminiam tyrimui vadovaujantis prokuroras raštišku sutikimu.

Į laidojimo vietas neatpažintus žuvusius pristato rajono savivaldybės teritorijoje laidojimo paslaugas atliekanti įmonė, su kuria yra sudaryta sutartis:

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
UAB „Gūžtvė“ Anapolis	V. Kudirkos g. 47, Kuršėnai	Tel. (8 41) 58 63 63	Vidmantas Kavaliauskas (8-41) 58 6 363

Neatpažintus žuvusius numatyta palaidoti iš anksto numatytoje, specialiai tam skirtoje kapinių vietoje, gavus leidimą iš savivaldybės ir dalyvaujant kriminalinės policijos pareigūnams, tos seniūnijos atstovui bei kapinių prižiūrėtojui. Veikiančios kapinės yra visose rajono seniūnijose.

Laidojimas apiforminamas nustatytos formos aktu. Neatpažintos aukos laidojamos savivaldybės lėšomis administracijos direktoriaus nustatyta tvarka.

Už palaidotų žuvusių gyventojų apskaitą atsakingi seniūnijų kapų priežiūrą vykdančios darbuotojai.

Laidojimo paslaugoms vykdyti (karsto nešimui, duobės kasimui) gali būti pasitelkiami gyventojai, kurių poreikį nustato savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro vadovas, kreipdamasis į administracijos direktorių

XIII. ŽALOS ĮVERTINIMAS IR JOS KOMPENSAVIMAS

„ŽALA“ – gyventojų, ūkio subjekto ir kitos įstaigos turto netekimas arba sužalojimas, turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai) ekstremaliųjų situacijų metu.

Galutinis įvykusios ekstremaliosios situacijos valdymo etapas – žalos įvertinimas, jos kompensavimas.

Gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, gali būti teikiama valstybės parama.

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, su rašytiniais prašymais suteikti valstybės paramą už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, kreipiasi į savivaldybės administracijos direktorių. Prašymus turi pateikti ne vėliau kaip per mėnesį nuo žalos atsiradimo. Prašyme nurodoma:

- prašymą pateikusių gyventojų vardas, pavardė, asmens kodas (arba gimimo data, jeigu fiziniams asmeniui pagal užsienio valstybės teisės aktus nesuteikiamas asmens kodas) ir gyvenamosios vietos adresas arba prašymą pateikusių ūkio subjekto ar kitos įstaigos pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė (užsienio juridinis asmuo papildomai nurodo valstybę, kurioje jis įregistruotas, pavadinimą);

- aplinkybės, kuriomis padaryta žala;
- žalos dydis ir pobūdis.

Kartu su prašymu pateikiami nuosavybės teisę į turimą, kurio netekta ar kuris sužalotas, patvirtinantys dokumentai, taip pat esant galimybei – žalos dydį ir (arba) turėtas išlaidas (tiesioginius nuostolius) pagrindžiantys dokumentai.

Gavęs gyventojų, ūkio subjektų ir (ar) kitų įstaigų prašymus, savivaldybės administracijos direktorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo pirmo prašymo gavimo sudaro komisiją prašymams nagrinėti. Nagrinėdama prašymus, komisija nustato, ar žala patirta dėl ekstremaliosios situacijos, tiria aplinkybes, kuriomis padaryta žala, ir nustato žalos dydį (žala apskaičiuojama pagal rinkos kainas, buvusias žalos atsiradimo dieną).

Komisija išnagrinėja prašymus ir ne vėliau kaip per 20 darbo dienų teikia savivaldybės administracijos direktoriui išvadą.

Savivaldybės administracijos direktorius, įvertinęs komisijos pateiktą išvadą, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo jų pateikimo priima sprendimą teikti Finansų ministerijai bendrą prašymą skirti lėšų valstybės paramai gyventojams, ūkio subjektams ir (ar) kitoms įstaigoms už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, suteikti arba prašymo neteikti. Priėmus sprendimą neteikti Finansų ministerijai prašymo, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas apie tai informuojami prašymus pateikę gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos.

Savivaldybės administracijos direktoriaus prašyme Finansų ministerijai nurodoma:

- gyventojų, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, vardai, pavardės, asmens kodai (arba gimimo datos, jeigu fiziniams asmenims pagal užsienio valstybės teisės aktus nesuteikiami asmens kodai) ir gyvenamosios vietos adresai;

- ūkio subjektų ir kitų įstaigų, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, pavadinimai, teisinės formos, kodai, buveinės (užsienio juridiniai asmenys papildomai nurodo valstybę, kurioje jie įregistruoti, pavadinimus);

- aplinkybės, kuriomis padaryta žala;
- žalos dydis ir pobūdis;
- prašoma valstybės paramos lėšų suma, atitinkanti visų gyventojų, ūkio subjektų, kitų įstaigų patirtos žalos dydį.

Kartu su savivaldybės administracijos direktoriaus prašymu pateikiami žalos dydį pagrindžiantys ir nuosavybės teisę į turtą, kurio netekta ar kuris sužalotas, arba jų turėtas išlaidas (tiesioginius nuostolius) patvirtinantys dokumentai.

Finansų ministerija ne vėliau kaip per mėnesį nuo savivaldybės administracijos direktoriaus prašymo gavimo išnagrinėja savivaldybės administracijos direktorius prašyme pateiktą informaciją, pagrindžiančius dokumentus ir atsižvelgdama į valstybės finansines galimybes parengia ir teisės aktų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl valstybės paramos už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikimo gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms projektą. Siūlomas teikti paramos dydis kiekvienam gyventojui, ūkio subjektui, kitai įstaigai nustatomas proporcingai patirtos žalos dydžiui. Jeigu Finansų ministerija, išnagrinėjusi savivaldybės administracijos direktoriaus prašymą, nustato, kad prašoma valstybės paramos lėšų suma neatitinka pateiktuose dokumentuose pagrįsto žalos dydžio, ji informuoja apie tai savivaldybės administracijos direktorių ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo tik dėl pagrįstos prašymo dalies projektą.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus nutarimą dėl valstybės paramos gyventojams, ūkio subjektams, kitoms įstaigoms, kurie dėl ekstremaliosios situacijos patyrė žalą, teikimo, valstybės parama už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikiama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.

Prašymus, neatitinkančius nustatytų reikalavimų, taip pat prašymus, su kuriais nepateikti pagrindžiantys dokumentai, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jų gavimo komisija grąžina juos pateikusiems gyventojams, ūkio subjektams ir (ar) kitoms įstaigoms ir nurodo grąžinimo priežastis. Gyventojai, ūkio subjektai ar kitos įstaigos turi teisę nepasibaigus prašymo pateikimo laikotarpiui (1 mėnesiui) pakartotinai pateikti prašymus ir pagrindžiančius dokumentus.